Бани одам аъзои якдигаранд!

Овози тоҷик

آواز تاجیک

Рўзнома аз соли 1924 мебарояд

Номҳои пешинаи рўзнома: «Овози тоҷики камбағал» (соли 1924), «Овози тоҷик» (солҳои 1924-1931), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1931-1940), «Ўзбекистони сурх» (солҳои 1950-1964), «Ҳақиқати Ўзбекистон» (солҳои 1964-1991).

РЎЗНОМАИ ОЛИЙ МАҶЛИС ВА ДЕВОНИ ВАЗИРОНИ ҶУМҲУРИЯТИ ЎЗБЕКИСТОН

4 декабри соли 2002. Чоршанбе № 94 (12836)
Дар фурўш нархи озод. Рўзнома соати 17.30 имзо гардид.

Калиди комёбиҳо дар одамон бедор сохтани фахру ғурур, сафарбар кардани нерўву тамоми имкониятҳои онҳост

Чуноне ки пештар хабар додем, 28 ноябри соли кунун иҷлосияи ғайринавбатии Кенгаши вакилони халқи вилояти Сирдарё ба амал омад. Дар иҷлосия Президент Ислом Каримов суханронӣ намуд. Дар поён баёни суханронии мазкур чоп карда мешавад.

Маълум аст, ки ба рўи об баровардани ислоҳот,— махсусан сиёсати озодкунии тамоми соҳаҳои ҳаёт имкониятҳои нав ба навро барои рушди мамлакатамон фароҳам меоварад. Ва онро аз он ҷумла, дар мисоли вилояти Сирдарё дидан мумкин аст, гуфт Ислом Каримов.

Дар ин бора фикр ронда, зарур аст қайд намоем, ки меҳнаткашони вилоят ба мураккабии шароити табииву иқлимӣ нигоҳ накарда, ду сол боз ўҳдадории шартномавии ба давлат фурўхтани ғалларо иҷро мекунанд. Ҳамчунин дар тўли даҳ моҳи соли кунун нисбати ҳамин давраи соли гузашта дар вилоят ҳаҷми истеҳсоли маҳсулоти саноатӣ, молҳои истеъмоли халқ, тайёркунии гўшт, шир, тухм афзудааст.

Далели мазкур, ки соли ҷорӣ дар ин ҷо 9 корхонаи муштарак бо иштироки сармоягузорони хориҷа созмон ёфта, миқдори умумии онҳо ба 30 адад расидааст, аз натиҷаҳои амалии ба рўи об баровардани ислоҳот гувоҳӣ медиҳанд.

Дар вилоят солҳои охир корҳои калон оиди ободгардонӣ ба иҷро расонда шудаанд. Дар як худи шаҳри Гулистон биноҳои сершумори истиқоматии замонавӣ, маҷмўъҳои нави варзишӣ, роҳҳои васеву равон сохта шуда, симои ин шаҳри ҷавонро ба куллӣ тағйир доданд.

Дар бораи микёси корҳои бунёдкории вилоят бинои зебои Маркази «Маънавият ва маърифат», ки дар худ анъаноти замонавиву қадимаи меъмориро таҷассум гардондаанд, маркази офияти вилоят, биноҳои коллеҷҳои касбу ҳунар, ки ба 1 ҳазору 200 нафар муҳассил таъин гардидааст, гувоҳӣ медиҳанд.

Ба ҷуз ин боиси диққату эътибор аст, ки дар шаҳри Ховос хатти нақли оби Деҳқонобод—Гулистон—Янгиер кашида мешавад, ки арзиши аслии он 670 миллион сўмро ташкил медиҳад. Пурра амалӣ гардондани лоиҳаи мазкур таъмин будани аҳолиро бо оби ошомиданӣ дар ин ҳудуд ба куллӣ беҳтар месозад.

Албатта, чунин мисолҳоро бисёр овардан мумкин аст, гуфт Президент. Ва ҳамаи ин комёбиҳо ба туфайли меҳнати зарбдоронаи аҳолии сермиллати вилоят ба даст меоянд, ки дар шароити дашт обутоб ёфтаанду сарзамини худро дўст медоранд.

Дар айни замон агар дар мамлакатамон ба рўи об баровардани тағйироту навсозии доманадор, ҳамчунин вазифаҳои ба миён гузоштаи айёми имрўза, пешрафти иқтисодӣ ва пеш аз ҳама, талабу эҳтиёҷи одамонеро, ки дар ин ҷо ҳаёт ба сар мебаранд, ба инобат гирем, дар он сурат возеҳу равшан мегардад, ки суръати кунунии рушди иҷтимоиву иқтисодии вилоят қафо мондааст.

Дарҳақиқат, камбудиҳо ва хатоҳое, ки дар роҳи рушди вилояти Сирдарё монеаву пеши роҳро мегиранд, дар навбати аввал дар соҳаи иқтисодӣ ба чашм бармехўранд.

Ҳоли ҳозир як қатор корхонаҳои калони саноатии вилоят зараровар гаштаанд. Ҳаҷми зарари онҳо дар тўли нўҳ моҳи сипаришудаи соли кунун 2 миллиарду 300 миллион сўмро ташкил додааст. Касро бештар он чиз ба ташвиш овардааст, ки дар анборҳои корхонаҳои саноатӣ маҳсулоти тайёр ба андозаи 2 миллиарду 500 миллион сўм хобидаанд.

Ҳамаи ин аз он далолат медиҳад, ки дар вилоят то ҳол ба усулияти оддии муносибатҳои бозаргонӣ: «На барои пур кардани анбор, балки барои қонеъ гардондани талабу эҳтиёҷи истеъмолгар, харидор кор кардан лозим!» риоя карда намешавад.

Қарздории дебиторийи ташкилоту корхонаҳои вилоят аз 47 миллиард сўм, қарздории кредиторӣ бошад, аз 100 миллиард сўм зиёд аст, ки ҳар моҳ ин нишондиҳанда пайваста меафзояду натиҷаи халалдор сохтани талабу қоидаи оддии иқтисоди бозаргонисту оқибати нодуруст ба роҳ мондани ҳисобу китоби байниҳамдигарӣ ва муносибатҳои шартномавӣ мебошад.

Албатта, дар рушди давлати дилхоҳ нерўи содиротии он аҳамияти муҳим касб мекунад. Агар ба иқтисодиёт бештар сармояҳои хориҷа ҷалб карда нашавад ва истеҳсоли маҳсулоти ба рақобат тобовар ба дараҷаи зарурӣ ба роҳ монда нашавад, дар он сурат дар бозори ҷаҳонӣ ҷои муносиб ёфтан кори сангинест. Зиёда аз ин он ба ҳаллу фасл нагардидани масъалаҳои рушди соҳаи истеҳсолот аз ҳисоби асъори воридшаванда, такмил додани таҷҳизот, техника ва технология, баланд бардоштани музди меҳнати коргарон оварда мерасонад.

Тасдиқи фикри мазкур ҳамин далел мебошад, ки нисбат ба ҳамин давраи соли гузашта миқдори корхонаҳои вилоят, ки ба содирот маҳсулот мебароранд, ба 8 адад кам гардидааст. Аз панҷ чор корхонаи калоне, ки ба барномаи дурнамои содиротӣ дохил карда шудаанд, аз ўҳдаи нишондиҳандаҳо набаромадаанд.

Он чиз, ки дар ноҳияҳои Мирзообод ва Меҳнатобод то ҳол ягон корхона бо иштироки сармоягузорони хориҷа созмон дода нашудааст, аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки як қатор сарварон то ҳол аз қолабҳои кўҳна халос нашудаанд.

Мутаассифона, ҳамин қабил муаммоҳо дар соҳаи аграрӣ, ки асоси иқтисодиёти вилоятро ташкил медиҳад, ба назар мерасанд, гуфт сарвари давлатамон. Аз сабаби ноокилонаву нодуруст ташкил кардани корҳо, ақидаҳои кўҳна, набудани саъю кўшиш ба сўи навгонӣ солҳои охир кишоварзии вилоят ба сектори ғайрифоидаовар мубаддал гардид.

Диққату эътибор диҳед, ки ҳар сол миқдори хоҷагиҳои аз нигоҳи иқтисодӣ ночор зиёд мегарданд. Агар соли 2000 хоҷагиҳо 2 миллиард сўм зарар дида бошанд, соли 2001 ин нишондиҳанда ду баробар зиёд гашта, 4 миллиард сўмро ташкил дод. Агар натиҷаҳои соли 2002-ро ба назар гирем, маблағи зарар боз ҳам зиёд мегардад.

Баробари ин мувофиқи қарори ҳукумат ба мақсади пешгирӣ кардани қафомонӣ дар соҳаи мазкур дар заминаи хоҷагиҳои зараровари ноҳияҳои Мирзоobod ва Меҳнатобод Ассотсиатсияи хоҷагиҳои фермерӣ ва хизматрасонӣ, ки аз онҳо 16-тоаш саройҳои мошину тракторҳо, 14 пункти таъминот бо нуриҳои маъданӣ, сўзишворӣ иборатанд, бонкҳои хурд созмон дода шуданд.

Зарур аст таъкид намоем, ки бо назардошти бад шудани ҳолати обшоркунии замин, шўрхокии майдонҳо ҳукумати ҷумҳурият дар бадали се соли охир супориши шартномавии ба давлат фурўхтани пахтаро дар вилоят ба 60 ҳазор тонна кам кард. Аммо, мутаассифона, тадбири мазкур натиҷаи матлуби худро набахшид.

Супоришоти ба давлат фурўхтани пахта дар вилоят дар тўли се соли охир ба дараҷаи 60 фоиз боқӣ мондааст. Бо ягон сабаб сафед кардан мумкин нест, ки дар ноҳияҳои Мирзообод, Меҳнатобод, Оқолтин, Шароф Рашидов ҳосилнокии пахта аз ҳар гектар аз 8-14 сентнерӣ зиёд намегарданд.

Чуноне ки таҷрибаҳо собит мекунанд, агар тухмиро ба замин коранду ягон тадбирро ба рўи об набароранд ҳам, аз ҳар гектар 8 сентнерӣ ҳосил бардоштан мумкин аст. Барои сарпур кардани хароҷоти пахтаи кошташуда ҳосилнокӣ набояд аз 18 сентнерӣ кам шавад, зикр намуд Ислом Каримов. Ба пиндорам, 8 сентнерӣ ҳосил бардоштан аз дигар чиз, маҳз аз чашмбандӣ, толону тороҷ, изофанависии заминҳои киштнагардида гувоҳӣ медиҳад. Ҳамин тавр, мо дар ин бобат киро айбдор меҳисобем? Мутаассифона, дар ин бобат танҳо худро фиреб медиҳем.

Дарҳақиқат, соли гузашта хушксолии сахт шуд. Дар баҳори имсолаи сербориш тухмии пахта дер то моҳи май пошида шуд. Ва он зуҳуроти мушаххас аст.Охир, ба табиат фармон додан мумкин нест. Вале мунтазам оқибатҳои табиатро баҳона кардан намесазад. Калиди комёбиҳо дар дасти худамон, дар он аст, ки ба кор бо ақлу фаросат муносибат кунем, босамарии онро таъмин созем, тамоми нерў, пеш аз ҳама фишанги рағбатноксозии меҳнати мутахассисон ва деҳқононро истифода барем, ба он такя намоем.

Барои мисол мавсими имсолаи ҷамъоварии пахтаро бигирем. Шукри худост, ки дуюм моҳи тирамоҳ ҳаво кушод буд, ягон чакра ҳам борон наборид. Магар он саховату муруввати Парвардигор нест? Барои чӣ мо борונгарии баҳорро мегўему дар бораи мавсими барои кишоварзӣ мусоиди тирамоҳ лому мим намегўем?

Ҳамаи мо бояд як ҳақиқатро амиқан дарк намоем: мавсими рўёндани пахта маҳдуд нагардидааст, вай меҳнати бардавомро дар тўли тамоми сол тақозо дорад. Аз ҳамин сабаб кори сари вақт ба иҷронарасида фардо муаммо шуда баргаштанаш муқаррар аст.

Сарвари давлатамон зикр намуд, ки ҳамаи чизро ба номусоидии обу ҳаво бор кардан, пешкаш кардани ҳар гуна сабабҳои мухталиф ин нишонаи сустист, хатоҳои худро ба гардан гирифтан бошад, аз мардонагӣ дарак медиҳад.

Худатон қазоват кунед: агар сари вақт ва хушсифат шудгор гузаронда нашавад, замин обшў нагардад, тадбирҳо оид ба таъмини неш занондани тухмӣ дар аввали баҳор андешида нашавад, усулҳои оқилона истифода бурдани об таҳия нагардад, интихоби тухмӣ дар асоси илмӣ ба ҷо оварда нашавад, алқисса, агар технология ба шароити обу ҳавои вилояти Сирдарё хосу мос ба инобат гирифта нашавад, магар ҳосили фаровон ба даст овардан мумкин аст?

Камбудии калоне, ки дар вилояти Сирдарё на танҳо дар пахтакорӣ, балки умуман зироаткорӣ зоҳир мегардад, аз ҳамин иборат аст, ки мағз, мазмуну мундариҷаи асосии ислоҳоте фаромўш карда мешавад, ки дар кишоварзӣ ба рўи об мебарояд. Бо дигар суханон ифода намоем, дар одамон новобаста ба он ки онҳо бо иҷоракорӣ ва ё дар хоҷагии ширкатӣ кор мекунанд, ҳисси хўҷаинӣ ба замин ба чашм барнамехўрад. Махсусан он дар муносибат ба замине, ки моро мехўронад, фориғболӣ нисбати вазъи обёрикунии он зоҳир мегардад. Ва онро дар мисоли муаммоҳое дидан мумкин аст, ки алоқамандии тармими новаҷўйҳоанд, ки ҳангоми азхудкунии Мирзочўл гузошта шудаанд.

Масалан, аз ҳазор ҷохе, ки соли 1998 номнавис гардидаанд, имрўз танҳо нисфашон боқӣ мондаанду дар айни замон қисми зиёди онҳо кор намекунанд. Ва ин масъалаи душворро бояд роҳбарияти вилоят, албатта, бо кўмаки ҳукумат, муштаракан бо ташкилотҳои дахлдори ҷумҳурият ҳаллу фасл намояд.

Ба ҷуз ин 37 фоизи ҷўйҳои байни хоҷагӣ ва 47 фоизи ҷўйҳои дохили хоҷагӣ аз кор баромадаанд. Аз ҳамин сабаб сол то сол вазъи мелиоративии замин бад гардида, ҳосилнокии пахта, ғалла ва дигар зироати кишоварзӣ мунтазам кам мешавад.

Сабаби аз нигоҳи иқтисодӣ ночор гардидани хоҷагиҳо дар ҳамин зоҳир мегардад, ки 53 фоизи заминҳои обёришавандаи вилоят миёнаву бисёр шўрхок ба ҳисоб мераванд. Дар тўли чор соли охир қариб 50 фоиз майдони заминҳои шўрхок васеъ гардида беш аз 11 ҳазор гектар замин барои рўёндани маҳсулоти кишоварзӣ ғайриқобил шуданд.

Баробари ин шўрхокии замин бесабаб рух намедиҳад. Чӣ қадар об ба замин дода шавад, ҳамон қадар бояд берун равад. Вале худатон қазоват кунед: ҳоли ҳозир чӣ қадар об ба саҳро ворид мегардаду чӣ қадараш берун меравад, чӣ қадараш боиси шўрнокии замин мегардад. Магар он гувоҳ аз он нест, ки чӣ қадар новаҷўйҳоро қамишзор ишғол намудаанд, зикр намуд Президент. Охир, як вақтҳо вилояти Сирдарё дар бобати механиконӣ сарвар буд, дар ин ҷо мактаби пешқадами зироаткорӣ арзи ҳастӣ мекард. Барои чӣ вилоят имрўзҳо дар чунин вазъи мураккаб мондааст?

Барои чӣ дар вилояти Сирдарё ҳосилнокии ғалла аз 28 сентнерӣ намеафзояд? Барои чӣ, масалан, дар вилояти Андиҷон аз ҳар гектар ба ҳисоби миёна 70 сентнерӣ ғалла мебардоранду дар ин ҷо ягон пешравӣ ба назар намерасад. Ба он ҷавоб дода гуфтан зарур аст, ки мебояд ба озмоишу навъи худро сафедкардаи ғалладона диққату эътиборро пурзўр гардонд. Вале дар вилоят дар ин бобат барномаи мушаххас, нақшаи аниқ нест.

Умуман шумоён ба кадом навъи пешомадноки ғалладона такя мекунед? Аз кадом сабаб мавсими кишт кашол меёбад?

Соли гузашта дар вилоят дар 3 ҳазор гектар ҳосил ғундошта нашуд. Зиёда аз он дар 300 гектар аз сабаби рўидани алафҳои бегона ҳосил ҷамъ оварда нашуд. Барои чӣ баъзе роҳбарон он чизро, ки дар он замин қамиш ва дигар алафҳои бегона бештар мерўянд, пешакӣ дидаву doниста бо он ғалладона кишт мекунанд? Онро чӣ тавр фаҳмидан даркор?

Сабаби асосии чунин вазъият дар хунукназарӣ, бефарқии сарварони масъули вилоят мебошад. Дар ҳар роҳбаре, ки худро ҳоким мешуморад, сарвар меҳисобад, бояд ҳисси хўҷаинӣ ва масъулият барои ҳудуди худ забона занад. Дар вилояти Сирдарё бошад, мутаассифона, баръакси он рух медиҳад.

Аз байни шумоён ман мудом одамони дорои ҳисси волои баору номус, хоҳишмандона барқарор кардани шўҳрати пештараи вилоятро ҷустуҷў мекунам, гуфт сарвари давлатамон. Агар донистанӣ шавед, барои ман он қадар осон нест, ки ин қабил суханони талхро гўем. Охир, ба касе намефорад, ки дар бораи камбудиҳо ҳарф занем, ягон касро ба зери тозиёнаи танқид гирем. Вале ман, ҳамчун Президент, имрўз тамоми ҳақиқатро кушоду равшан баён карда, маҷбур ҳастам вазъи вилоятро ғайриқаноатбахш арзёбӣ намоям. Зеро ташвишу изтироби шумоён ташвишу изтироби ман аст.

Тафтиш нишон медиҳад, ки дар ноҳияҳои Мирзообод, Оқолтин, Гулистон ба майдонҳои серҳосиле, ки ба кишти пахта таъин гардидаанд, маҳсулоти полизӣ, сабзавот кишт карда шудаанд, дар майдонҳои зиёди ноҳияи Ховос ғайриқонунӣ шолӣ коштаанд.

Далели мазкурро чӣ тавр арзёбӣ кардан мумкин аст, ки ин ҳодисаҳои манфиро магар ҳокимон, сарварони дахлдор намедонистанд? Чӣ тавр гуфтан мумкин аст, ки агар ҳокими ноҳия онро надидааст, чунин вазъиятро дар ҳудудаш намедонад?

Имрўзҳо дар вилоят беш аз 4 ҳазор хоҷагии фермерӣ фаъолият пеш мебарад. Масъалаҳои ҷонибдорӣ, расондани кўмак ба онҳо дар бобати таъмин будан бо нуриҳои маъданӣ, сўзишвориву равғанҳои молиданӣ, тухмии хушсифат, воситаҳои хурди техника, пешкаш кардани хизмати лизингӣ аз назари сарварони масъул дур мондааст.

Дар бораи бад будани вазъият дар самти мазкур ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки талаби хоҷагиҳои фермерӣ ба сўзишвории дизелӣ бензин танҳо ба 35 фоиз қонеъ гардонда мешавад.

Махсусан бо он муросо кардан мумкин нест, ки нуриҳои маъдании камёфт толону тороҷ карда мешаванд. Ба далели аз тарафи мудирони анборҳои корхонаҳои таъминоти кимёвии ноҳияҳои Меҳнатобод ва Ховос Б.Сулаймонов ва И.Норалиев азхуд карда шудани нуриҳои маъданӣ ба андозаи 5 миллион сўм ба он мисоли равшан шуда метавонад.

Як қатор ҳокимиятҳо ва сарварони хоҷагиҳо ба ҳодисаи паст задани ҳуқуқҳои фермерон ва тадбиргарон роҳ мегузоранд. Ва онро ҳамин тасдиқ мекунад, ки дар бадали 9 моҳи соли кунун ба суди хоҷагидории вилоят 22 аризаи даъво расидааст, ки бо ҳифзи манфиатҳои фермерон ва тадбиргарон алоқаманд мебошад.

Аз муносибати тўрачигӣ нисбати баланд бардоштани дараҷаи манфиатдории моддии деҳқонон, пудратчиёни оилавие, ки ўҳдадориҳои шартномавии фурўши пахтаро иҷро кардаанд, то ҳол 30-40 фоизи равғани рустанӣ, хўроки омехта ва кунҷораи ба онҳо мансуб дода нашудааст.

Масалан, ба он нигоҳ накарда, ки аъзоёни хоҷагиҳои фермерии «Топил ота», «Давр»-и ноҳияи Шароф Рашидов нақшаи тайёркунии пахтаро иҷро кардаанд, ягон килограмм маҳсулоти дар боло номбаргардидаро нагирифтаанд.

Зарур аст тадбирҳои қатъӣ нисбати шахсоне андешида шаванд, ки ба ҷои он ки пахтаи рустанӣ ва кунҷораро ба одамоне, ки пахта рўёндаанд, пешкаш кунанд, ҳамаи онро ба Қазоқистон ва Тоҷикистон мефиристанд, гуфт Президент. Дар чунин маврид милиса, прокуратура ва дигар мақомоти маъмурӣ ба куҷо менигаранд? Агар мо дар ин масъалаҳо тартибро ҷорӣ накунем, агар адолат набошад, дар он сурат ба чашми одамон чӣ тавр назар меафканем?

Дар ин ҷо сарвари давлатамон диққату эътиборро ба боз як масъалаи муҳим нигаронд. Гап дар сари он аст, ки дар маҳалҳо баъзан ба мақсади гўё иҷрои нақша ғаллаи фермерро кашида мегиранд, ки дар шартнома пешбинӣ нагардидааст. Бедодгарии мазкур ба кӣ зарур аст? Нақшаро бо ҳамин васила ба иҷро расондан, ба ягон кас обрўву эътибор намеоварад, зикр намуд Президент. Ва он ба назари баъзеҳо гўё масъалаи хурдтар метобад. Вале дар ин ҷо чизи аз ҳама асосӣ адолатнокӣ халалдор карда мешавад. Ва ба он ҳаргиз роҳ гузоштан мумкин нест.

Чӣ тавр деҳқононе, ки бовариашон ба адолат намондааст, фардо ба саҳро мебароянд? Чӣ тавр баъди ҳамаи он мо гуфта метавонем, ки ба саҳро баро, ғаллаву пахтаро кишт кун!?

Охир, имрўз азизонам, ягон кас шумоёнро чун замони пештара ба райком ва ё обком аз он сабаб ки нақшаро иҷро накардаед, ҷеғ намезанад. Агар деҳқон сер бошад, анбораш пури ғалладона бошад, дар он сурат дар саросари Ватан фаровониву шукуфонӣ ҳукм меронад. Пас ҳамин тавр бошад, ҳосили зиёда аз нақша чӣ қадар набошад, бояд дар ихтиёри деҳқонон монад.

Сабаби асосии сар задани чунин зуҳуроти манфӣ, гуфт Президент, дар он аст, ки ҳамаи мо аз рўи усулҳои кўҳна кор мекунем, ҳанўз аз онҳо пурра даст кашида натавонистаем.

Барои барҳам задани чунин камбудиҳо, беҳдошти иқтисодиёти вилоят, аз он ҷумла вазъи кишоварзӣ, зарур меояд тадбирҳои қатъӣ дар ҳар соҳа андешида, интизом ба роҳ монда, муносибати одамон тағйир дода шавад.

Маълум аст, ки муаммоҳои соҳаи иқтисодиёт бешак ба соҳаи иҷтимоӣ таъсир мерасонанд. Ва ҳақиқати мазкурро бори дигар вазъи кунунии вилояти Сирдарё тасдиқ менамояд.

Муаммоҳои соҳаи хизматрасонии коммуналӣ, ки шарти муҳими баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ мебошад, ба ташвишу изтироби ҷиддии одамон мубаддал ёфтааст. Аз он ҷумла, мувофиқи нақшаи вилоят оид ба тармими асосии манзиле, ки дар ин ҷо то соли 1991 сохта шудаанд, аз 70 хонаи пешбинигардида танҳо 40-тоаш аз даст баромадааст. Ба вусъат ёфтани ҳаҷми корҳо дар соҳаи хоҷагии коммуналӣ нигоҳ накарда, ҳаҷми захираҳои молиявӣ, моддиву техникӣ, ки ба ширкатҳои амволдорони хусусии манзил ҷудо гардидааст, нисбати соли 2001-ум 47 фоиз кам карда шудааст.

Дар вилояти Сирдарё, ки қисми асосии аҳолӣ дар ноҳияҳои даштӣ зиндагӣ мекунанд, таъмини одамон бо гази табиӣ ва оби ошомиданӣ аҳамияти махсусан муҳим касб мекунад. Бо ягон сабаб як қатор камбудиҳоеро сафед кардан мумкин нест, ки дар ин масъалаи ҳаётан муҳим роҳ гузошта шудаанд.

Як мисол. Аз 24 деҳае, ки мувофиқи қарори ҳукумат мебоист бо оби ошомиданӣ таъмин мегардид, танҳо дар 15-тоаш ин кор ба иҷро расидаасту то ҳол корҳоро дар самти мазкур ба иҷро нарасондаанд.

Як қисми аҳолии ноҳияҳои Шароф Рашидов, Меҳнатобод, Мирзообод ҳанўз аз манбаъҳои кушоди об баҳра мебардоранд. Наход далели мазкур виҷдони ҳокимони дахлдор ва сарварони масъулро дар азоб намондааст?

Дар деҳаҳои Мирзо, Ёшлари ноҳияи Мирзообод, дар хоҷагиҳои «Темур Малик»-и ноҳияи Оқолтин ва ба номи Шароф Рашидови ноҳияи ҳамном аллакай се-чор сол боз шабакаву иншоотҳои нақли об кор намекунанд. Зиёда аз 30 фоизи аҳолии ноҳияҳои Гулистон, Сайҳунобод, Боёвут аз гази табиӣ маҳруманд.

Корҳо оид ба дар вилоят гузоштани ҳисобкунакҳои оби ошомиданиву гази табиӣ ба талаб умуман ҷавоб намедиҳад. То имрўз нақшаи гузоштани ҳисобкунакҳои газ 52 фоиз, оби ошомиданӣ бошад, ҳамагӣ 2 фоиз иҷро гардидаанд.

Он чизро, ки як қатор сарварони ташкилотҳо дар ҷараёни бо газ фарогирии деҳаҳо ба ҳодисаҳои толону тороҷ кардани маблағҳои буҷа, ки барои кашидани хатти нақли газ ҷудо гардидаанд, далелҳои изофанависӣ ба корҳои иҷронашуда роҳ мегузоранд, ҳамчун чашм ало кардан ба амволи давлат, молу мулки халқ арзёбӣ кардан лозим аст.

Дар деҳаи «Мингтерак»-и ноҳияи Ховос корҳо оид ба кашидани хатти нақли газ ба андозаи 11 миллион сўм ба иҷро расонда шудаасту онро раёсати сохтмону монтажи вилоят ба рўи об баровардааст. Вале ба ҳисоботи раёсати мазкур 4 миллион сўм ба тариқи изофа навишта шудаасту бо ҳамин васила қисми зиёди маблағи буҷавӣ азхуд гардидааст, ки ба мо асосро барои тасдиқ кардани фикри болоӣ медиҳад.

Ба он нигоҳ накарда, ки мавсими зимистонаи гармидиҳӣ фаро расидааст, тармими асосии дегхонаҳои вилоят ва сифати корҳо оид ба тармими ҷории бунёди манзил ба меъёри талабкунанда ҷавобгў нест.

Дар соҳаи сохтмон ҳам ба қафомонӣ роҳ гузошта мешавад. Танҳо як мисол: соли гузашта ба истифода супурдани шаш бинои коллеҷи касбу ҳунар ба нақша гирифта шуда буд. Дар сетои он корҳои сохтмонӣ то ҳол ба анҷом нарасидаанд.

Ё худ 78 мактаб ва 32 муассисаи томактабии бачагонаи вилоят ба таҷдиди пурра эҳтиёҷманд аст. 80 мактаб дар бинои мосгардида ҷойгир мебошад, 25 фоизи тамоми мактабҳо бо газ фаро гирифта нашудаанд, дар 37 фоизи мактабҳо варзишгоҳ нест. Сохтмони 18 мактаб боздошта шудааст.

Саволи табиӣ ба миён меояд: наход аз вазъи ба амаломада роҳбарияти вилоят огоҳ наёфта бошанд?

Агар хабардор бошанд чаро ҳаракат намекунанд? Ҳамин қабил мулоҳизаҳои танқидиро ба унвони низоми тандурустии вилоят ҳам баён кардан мумкин аст. Ҳарчанд дар ҳамаи беморхонаҳои марказии шаҳрҳо ва ноҳияҳо шўъбаҳои кўмаки оҷилии тиббӣ ташкил шуда бошанд ҳам, аммо қисми зиёдашон бо ҳаҷми зарурии таҷҳизоти замонавии тиббӣ таъмин нагардидаанд, асбобу ускунаи ташхисӣ кўҳна гардида, корношоям шудаанд.

Ё худ ба он нигоҳ накарда, ки бинои 25 муассисаи тиббӣ тармими пурраи асосиро тақозо дорад, то ҳол ягон иқдоми амалӣ дар ин самт гузошта нашудааст. Сарварони вилоят, кормандони масъули Вазорати тандурустӣ барои тағйир додани чунин вазъият чӣ гуна тадбирҳоро меандешанд?

Дар вилоят дар бобати ба вуҷуд овардани коргоҳи иловагӣ тағйироти мусбӣ ба назар намерасад. Дар тўли давоми сол 9 ҳазор кас барои бо шуғл фаро гирифтан ба умури шуғл муроҷиат намудааст. Вале нисфи онҳо ҳам бо шуғл фаро гирифта нашудаанд. 71 фоизи онҳоро сокинони деҳот ташкил медиҳад.

Сарвари давлатамон ба иштирокдорони иҷлосия бо чунин савол муроҷиат намуд: барои чӣ дар тўли солиёни дароз барои рўёндану ҷамъ овардани пахта сокинони дигар вилоятҳо ҷалб карда мешаванд, охир захираҳои одамони худии вилоят ғайриоқилона истифода бурда мешаванд-ку?

Дарҳақиқат, соли кунун ба корҳои ҷамъоварии ҳосил ба вилоят аз берун панҷуним ҳазор кас ҷалб гардидааст. Агар кори ташкилӣ оид ба хароҷотҳое, ки ба ҷалбшавандагон дода мешавад, музди меҳнати ба онҳо додашуда ба аҳолии худи вилоят дода мешуд, вай боиси беҳдошти вазъи моддии онҳо мегардид.

Солҳои охир дар вилоят афзоиши қонуншиканӣ ва ҷиноят ба назар мерасад. Вазъи мазкур, яъне дар тўли нўҳ моҳи соли ҷорӣ миқдори куштори барқасдона ба 63 фоиз, зўроварӣ 50 фоиз, барқасдона расондани захм бар ҷисм се баробар афзудааст ва махсусан аз тарафи ноболиғон содир кардани ҷиноят дуним баробар афзудааст, бояд фаъолон ва аҳли ҷамъияти вилоятро ба ташвишу изтироб гузорад.

(Давомаш дар саҳ.2)

Муборакбодии сарони давлатҳо—узви Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба иштирокдорон ва меҳмонони бизнес-анҷумани Осиёи Марказӣ

Мўҳтарам иштирокдорон ва меҳмонони бизнес-анҷуман!

Оғози кори бизнес-анҷумани мамолики Осиёи Марказӣ воқеаи муҳим дар ҳаёти иқтисодиву сиёсии минтақа ба ҳисоб меравад.

Осиёи Марказӣ, ки вазъи муҳими геосиёсиро молик аст, диққату эътибори махсуси сармоягузорони хориҷиро ба вуҷуд овардааст. Минтақа соҳиби захираҳои бойи маъданиву ашёи хом, захираҳо ва имкониятҳои калони коммуникатсиониву технологӣ, истеҳсолӣ ва интеллектуалӣ ва дигар захираву имкониятҳо мебошад.

Ба рўи об баровардани барномаву лоиҳаҳои мушаххаси муштарак бо назардошти ба ҳамдигар алоқаманд будани иқтисодиётамон, таъмини босамари амалиёти мутақобила ба хотири бахту саодати умумии халқҳои Осиёи Марказӣ омили муҳими рушди устуворонаи мамлакатҳои мо ва асос барои ҷонибдории сулҳу осоиш ва муътадилӣ дар минтақа мегардад.

Ба ҳамин муносибат такмил додани асосҳои ҳуқуқӣ ва иқтисодии ҳамкорӣ дар минтақа, вусъат додани равобити бевоситаи кооперативӣ байни истеҳсолгарон, ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа ба иқтисодиёти давлатҳои Осиёи Марказӣ ва вусъати ҳаҷмҳои савдо аҳамияти муҳим касб мекунад.

Он чиз хеле муҳим аст, ки муносибатҳо байни доираҳои корчаллон ва тадбиргарони мамлакатҳои минтақа муназзам инкишоф ёбад. Мо ба он боварӣ дорем, ки дар доираи бизнес-анҷуман муколамаи фаъолона байни доираҳои корчаллон ва ҳукуматҳои мамлакатҳо оғоз меёбад, ки ба такмил додани муҳити сармоягузорӣ, рушди соҳибкории хурду миёна, инфрасохтори нақлиёт, афзудани миқдори корхонаҳои муштарак ва беҳдошти муҳити корчаллонӣ ба хотири рушди ҳамкории иқтисодӣ дар Осиёи Марказӣ нигаронда шудааст.

Дар бобати амиқ гардидани равандҳои ҳамкории иқтисодӣ муассисоти байналхалқӣ ва минтақавии молиявӣ, пеш аз ҳама Бунёди байналхалқии асъор, Бонки умумиҷаҳонӣ, Бонки тараққиёти Осиё ва Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо нақши калонро мебозанд ва бояд бозанд.

Аз ҷониби худ давлатҳои Осиёи Марказӣ, ки аз ҳамгароии васеъ бо равобити иқтисодии ҷаҳонӣ манфиатдор ҳастанд, ба ҳамкории ҳамаҷониба бо шарикони хориҷа тайёр ҳастанд.

Механизми босамари ба рўи об баровардани вазифаҳои дар наздамон истода Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» бояд гардад, ки чуноне ки маълум аст, ташаббускори гузаронданн анҷумани мазкур буд.

Мо эътимод дорем, ки бизнес-анҷуман дар Тошканд марҳалаи муҳим дар раванди амиқгардонии ҳамкории иқтисодӣ дар Осиёи Марказӣ гардида, ба рушди минбаъдаи равобити ба ҳамдигар муфид байни доираҳои корчаллон ва тадбиргарони мамлакатҳоямон такони нав мебахшад, баҳри таҳкими муносибатҳои анъанавии дўстона ва ҳамсоягии неки байни давлатҳоямон ҳиссаи сазоворона мегузорад.

Ба иштирокдорони бизнес-анҷуман кори бомуваффақияту пурсамарро таманно дорем.

Президенти Ҷумҳурияти Қазоқистон Н.НАЗАРБОЕВ.
Президенти Ҷумҳурияти Қирғизистон А.АКАЕВ.
Президенти Ҷумҳурияти Тоҷикистон.Э.РАҲМОНОВ.
Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.

Ҳамкорӣ мустаҳкам мегардад

Ба ҳамагон маълум аст, ки 5-6 октябри соли кунун дар пойтахти Тоҷикистон—шаҳри Душанбе саммити сарони давлатҳо—узви Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба амал омад. Дар он Президети Ўзбекистон Ислом Каримов таклиф пеш гузоштанд, ки вохўрии қонунбаророни мамлакатҳои минтақа гузаронда, доираҳои корчаллон ва тадбиргарони Осиёи Марказӣ муаммоҳои худро дар якҷоягӣ дар маҷлиси муштараки худ ҳаллу фасл намоянд.

18 ноябр дар Тошканд сарварони мақомоти олии ҳокимияти қонунбарории Қазоқистон, Қирғизистон, Тоҷикистон ва Ўзбекистон вохўрданд ва барои боз ҳам амиқ гардондани равобити байниҳамдигарӣ аҳду паймон карданд.

27-28 ноябр бошад, дар Тошканд аввалин бизнес-анҷумани доираи корчаллонҳо ва тадбиргарони давлатҳо—узви Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба амал омад. Дар он вакилони доираҳои корчаллон ва тадбиргарон, аъзоёни ҳукуматҳои Қазоқистон, Қирғизистон, Тоҷикистон, Ўзбекистон иштирок намуданд ва он боз як зуҳуроти муҳим дар бобати аз ин ҳам амиқгардонии минбаъдаи ҳамкории серҷанбаи мамлакатҳои минтақа дар доираи Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» гардид.

Анҷумани мазкур, ки дар кори он намояндагони бонкҳои бонуфузи ҷаҳон, аз он ҷумла президенти Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо Жан Леммер, сарварони дигар муассисоти молиявии байналхалқӣ иштирок намуданд, аз манфиатдорӣ дар бобати ҳамкории зич бо мамлакатҳои минтақа мисоли равшан гардид.

Дар он матни муборакбодии сарони давлатҳо—узви Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба унвони иштирокдорон ва меҳмонони аввалин бизнес-анҷумани корчаллонон ва тадбиргарон мамлакатҳои минтақа хонда дода шуд, иштирокдорон бо рўҳбаландӣ ва чун барномаи амалиёт қабул карданд. Дар фарҷоми анҷуман Муроҷиатномаи иштирокдорон ва меҳмонони бизнес-анҷуман қабул гардид, ки он дар саҳифаи сеюми рўзномаамон рўи чопро мебинад.

Анҷумаи мазкур нишон дод, ки корчаллонон ва тадбиргарони мамлакатҳои минтақа аз амиқ гардондани ҳамкории иқтисодӣ дар минтақа хеле манфиатдоранд ва барои мустаҳкам шудани он пайваста мекўшанд.

Бешак, ҳамкорӣ дар доираи Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» ба ҳамгароии минбаъда дар минтақа мусоидат карда, стратегияи ҳаракатро дар роҳи ба вуҷуд овардани масоҳати ягонаи иқтисодӣ дар Осиёи Марказӣ муайян месозад.

(Мухбири худамон).

Фармони Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон

Дар бораи раиси Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин намудани Парпиев Б.Р.

Парпиев Ботир Раҳматович раиси Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ўзбекистон таъин карда шавад.

Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон И.КАРИМОВ.
шаҳри Тошканд, 2 декабри соли 2002.

Мубодилаи таҷриба

Дар Олий Маҷлиси Ҷумҳурияти Ўзбекистон семинар-тренинг барои намояндагони минтақавии Омбудсман ба амал омад, ки созмондиҳандагони он Ваколатдори Олий Маҷлис оид ба ҳуқуқҳои инсон якҷоя бо лоиҳаи ТАСИС «Мадад расондан ба рушди раванди демократикунии Ўзбекистон» буданд.

Ваколатдори Олий Маҷлис оид ба ҳуқуқҳои инсон С.Рашидова дар бораи фаъолияти намояндагиҳои минтақавии Омбудсман дар ҷумҳуриятамон, ҳамчунин корбасти лоиҳаи ТАСИС, сарвари департаменти парлумони Омбудсмани Шветсия Тимо Маннинон дар бораи таҷрибаи фаъолияти парлумони Омбудсмани Шветсия, таҷрибаи байналхалқии фаъолияти муассисоти Омбудсман дар мамлакатҳои мухталиф нақл намуданд.

(Хабарнигори мо).

Бахшида ба Конститутсия

Дар Самарқанд конфронси илмиву амалӣ бахшида ба даҳсолагии Конститутсияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон ба амал омада, таҳти сарпарастии ҳокими вилоят Шавкат Мирзиёев гузашт.

Дар он сарварони мақомоти ҳифзи қонуну тартибот, корхонаҳо ва ташкилотҳо, намояндагони аҳли ҷамъият иштирок намуданд.

Нотиқон дар бораи тадбирҳои доманадоре, ки дар солҳои истиқлолият дар мамлакатамон оиди созмон додани давлати демократии ҳуқуқбунёд ва ҷамъияти шаҳрвандӣ амалӣ гардонда шуданд, дар бораи аҳамият ва нақши Қонуни Асосиамон дар раванди мазкур ҳарф заданд. Дар конфронс корҳо дар бобати ба рўи об баровардани Амри Президенти Ҷумҳурияти Ўзбекистон «Дар бораи ташкили омўзиши Конститутсияи Ҷумҳурияти Ўзбекистон» дар вилояти Самарқанд, дар аҳолӣ ташаккул додани маданияти ҳуқуқӣ, таъмини волоияти қонун дар ҳамаи соҳаҳо таҳлил ёфта, тавсияҳои дахлдор дода шуданд.

Дар кори конфронс раиси Суди Конститутсионии ҷумҳурият Б.Мустафоев, Ваколатдори Олий Маҷлис оид ба ҳуқуқҳои инсон С.Рашидова иштирок карданд.

(ЎзА).

Калиди комёбиҳо дар одамон бедор сохтани фахру ғурур, сафарбар кардани нерӯву тамоми имкониятҳои онҳост

(Аввалаш дар саҳ.1)

Боз як муаммо. Дар вилоят ҳодисаҳои аз тарафи шаҳрвандони ҷудогона ғайриқонунӣ кашондани арзишҳои моливу моддие, ки ба халқи худамон мансуб аст, решакан намегарданд. Як тасаввур кунед: аз аввали сол то ҳол 35 парвандаи ҷиноӣ кушода, ба мақомоти суд аз рӯи ҳодисаҳои ғайриқонунӣ ба берун аз ҳудуди ҷумҳурият бурдани равғани рустанӣ решакан гардидааст. Аз як тараф ба берун аз ҳудуд бисёр озуқаворӣ ва арзишҳои моливу моддӣ бурда мешаванд, ки барои талаби рӯзмарраи одамон заруранд, аз тарафи дигар бошад, ба ҳудуди мамлакатамон овардани молҳои хориҷии пастсифати ба истеъмол ғайриқобил давом дорад.

Масалан, вақте ки 1 ноябри соли 2002 шаш мошини боркашон, ки тавассути ноҳияи Маҳтаарали Ҷумҳурияти Қазоқистон ба ҳудуди вилояти Сирдарё мегузаштанду назорати гумрукиро madди назар карданӣ шуданд, дар зери тарбузу қамиш 500 миллион сӯмина маҳсулоте ниҳон буд, истеҳсолгаронаш чиниён будаанд.

Яке аз сабабҳои афзудани ҷинояткорӣ, халалдор шудани усулияти адолат дар вилоят ҳамин аст, киислоҳот дар соҳаи суду ҳуқуқ ба дараҷаи зарурӣ ба рӯи об бароварда намешавад.

Вақтҳои охир дар мамлакатамон ба масъалаҳои озодкунии ҷазодиҳиҳои ҷиноӣ диққату эътибори калон дода, қонунҳои дахлдор қабул мегарданд. Вале онҳо дар фаъолияти мақомоти судии вилоят акси пурраи худро пайдо намекунанд.

Сабаби нобоварии ҳаққонии одамон ҳамин мегардад, ки намояндагони ҳокимияти судӣ то ҳол аз қолабҳои кӯҳна, ақидаҳои кӯҳна даст накашидаанд. Масалан, судяи суди шаҳри Янгиер О.Зокирова қарорро дар бораи ба ҳабс гирифтани судшаванда Г.Маъмурова—соҳиби се фарзанд ва ҳамилааш ҳафтмоҳа қабул кардааст, ки ба суд баробари гирифтани даъватнома наомадааст. Марҳамат карда бигӯед, он ба кадом маҳаки инсонгарӣ ва қонун мутобиқат мекунад? Магар он зӯроварии маҳз нест?

Чунин камбудӣ, қонуншиканиро пеш аз ҳама ҳамчун ҳодисаи умуман роҳнагузоранда аз тарафи мақомоти маъмурӣ, ҳифзи қонуну тартибот ва бадномкунии мақомоти ҳокимияти давлатӣ, намояндагони онро бошад, ҳамчун ба эҳтироми халқ нолоиқ арзёбӣ кардан лозим меояд.

Ман бояд кушоду равшан дар бораи як чиз, гӯям, зикр намуд сарвари давлатамон, шахсони мансабдор: хоҳ вай прокурор, хоҳ судя бошад, хоҳ милисионер ва ё намояндаи мақомоти дигари маъмурӣ бошад, агар дар байни онҳо одами нав пайдо шаваду ба бар либоси расмӣ гирифта, ҳуқуқи аз номи давлат амал карданро бигираду ақидаро дар бобати масъулияти худ дар назди халқ фаромӯш кунад, дар он сурат шаъну шарафи ҳазорон ҳазор нафар кормандонеро бадном месозад, ки хизмати худро дар ҷодаи мазкур таҳтидилона ба ҷо меоваранду меҳнати ононеро ба ҳеҷ мебарорад, ки саъю кӯшишашон барои сазовор шудан ба боварии халқ нигаронда шудааст.

Хатоҳо ва камбудиҳое, ки дар фаъолияти мақомоти ҳифзи қонуну тартибот ва маъмурии вилояти Сирдарё ҳангоми иҷрои ӯҳдадориҳояшон оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои шаҳрвандон, қатъан таъмин кардани тартибу интизом дар доираи қонун ва пеш аз ҳама дар дарк кардани серталабӣ нисбати худ зоҳир мегарданд, умуман аз ҳамин гувоҳӣ медиҳад, ки фаъолият дар соҳаи мазкур ниҳоят суст гардидааст.

Вазъияти мазкур бояд ҳамаи моро ба ташвишу изтироб гузорад ва ба пиндорам айёме расидааст, ки тадбирҳои қатъӣ нисбати он андешида шаванд, зикр намуд Президент.

Баъд масъалаи ташкилӣ баррасӣ гардид. Алишер Исроилов аз вазифаи ҳокими вилоят ба муносибати ба дигар кор гузаштан озод карда шуд. Бо тавсияи Президент Ислом Каримов ҳокими вилоят Равшан Ҳайдаров тасдиқ гардид, ки дар вазифаи раиси Кумитаи давлатии гумруки Ҷумҳурияти Ӯзбекистон кор мекард.

Ба ҳамин муносибат сарвари мамлакатамон як қатор фикру мулоҳизаҳои хешро оид ба тайёркунӣ, интихоб ва ҷобаҷогузории кадрҳо баён сохт.

Се сол муқаддам, мо ба А.Исроилов боварӣ зоҳир намуда, ӯро ба вазифаи ҳокими вилоят тасдиқ намудем ва бо ҳамин фароҳам овардани имкониятҳои калонро барои ҷавонон, васеъ истифода бурдани нерӯи онҳо пешбинӣ кардем, гуфт сарвари давлатамон.

Ҳақиқат он аст, ки вақтҳои аввал ӯ барои амалӣ гардондани як қатор дигаргуниҳо дар ҳаёти вилоят кӯшиш намуд ва ҳатто як қатор натиҷаҳои мусбатро дар самти мазкур ба даст овард. Вале бояд кушоду равшан гуфт, ки ӯ вазифаи ба зиммааш гузошташударо ба дараҷаи талаби пешгузошта иҷро карда натавонист.

Як мисол. Халқ мегӯяд: «кӯдак нагиряд, модар пистон намедиҳад». Дар бадали ин се сол ягон бор надидаем, ки ҳокими вилоят дар маҷлисҳои сернамоянда баромад карда ва ё ба мақомоти марказӣ бахри ҳифзи манфиатҳои вилоят муроҷиат карда бошад. Вай ҳатто оид ба масъалаи аз ҳама муҳими ҳаёти вилоят—муаммои вазъи обшоркунии заминҳо бонги хатар назад, ягон як таклиф ва барномаро оид ба ин самт пешниҳод накардааст.

Шахси аввали вилоят як қатор камбудиву хатоҳоро дар ҳаллу фасли масъалаи кадрҳо, пеш аз ҳама интихобу тарбия, марҳала ба марҳала таъин кардан ба вазифаҳои роҳбарикунанда содир намуд. Оқибат беқарории кадрҳо дар вилоят ба зуҳуроти оддӣ мубаддал ёфт.

Ва онро ҳамин тасдиқ мекунад, ки дар ду соли охир қариб ҳамаи ҳокимони шаҳрҳо, ноҳияҳо, ҷонишинони аввали онҳо ва аз нисф бештар сарварони хоҷагиҳои ширкатӣ иваз карда шудаанд.

Далели мазкурро чӣ тавр тавзеҳ додан мумкин аст, ки вазифаи ҷонишинони аввали ҳокимони ноҳияҳои Меҳнатобод, Сайхунобод, Ховос дар бадали як сол бештар ҳамчун захира боқӣ мондаанд?

Агар дар хотир дошта бошед, дар ҳамин маҷлисгоҳ ҳокими вилоятро таъин мекардем, ман махсус зикр карда будам, ки сарвар бояд аз чунин иллатҳо, аз қабили маҳалгароӣ ва гурӯҳбозӣ эмин бошад, гуфт Президент.

Мутаассифона, чунин зуҳуротро имрӯзҳо дар мисоли вилояти Сирдарё дидан, барои тасдиқи он як қатор далелҳоро овардан ва номбар кардани ному насаби онҳо мумкин аст. Вале гап дар сари он нест. Касро он чиз ба ташвиш меоварад, ки кадрҳое, ки ҳокими вилоят аз берун овардааст, на танҳо дониш ва малакаи худро барои иҷрои вазифаҳои ба зиммаашон гузошташуда сафарбар карда натавонистанд, балки баръакс ба бад шудани вазъи иҷтимоии вилоят, пеш аз ҳама паст шудани обрӯву эътибори ҳоким оварда расонданд.

Ман аз он фикр дур ҳастам, ки дар ҳамаи хатоҳо ва камбудиҳои рухдода танҳо як одам айбдор аст, зикр намуд Ислом Каримов. Дар ин масъала, албатта, айби фаъолони вилоят, вакилони халқ ҳам ҳаст, ки сари вақт принсипнокӣ ва қатъият зоҳир накардаанд.

Камбудиҳои бисёр ҳокимон дар вилоят аз ҳамин иборат аст, ки онҳо аз одамон, аз ҳаёту ташвишу изтироби рӯзмарраи онҳо дур шудаанд, аз қалби онҳо роҳ ёфта натавонистаанд.

Дар айни замон ҳоким, ҳамчун сарвар бояд аз ҳама чиз—ҳаёти халқ, орзуву омоли он, ташвишу муаммоҳояш мудом бохабар бошад.

Умуман дар масъалаи кадрҳо дар мо муаммоҳои ҷиддӣ ҷой доранд; гуфт Президент. Кадрҳои кӯҳна ба нафақа мераванд. Иваз кардани онҳо бо кадрҳои ҷавон хеле мураккаб мегузарад. Дар мо ҷавонони серғайрату фаъол ҳастанд, вале дар онҳо таҷрибаи ҳаётӣ басанда нест. Имрӯзҳо ба ҷавонон муроҷиат карда, гуфтаниам, ки ҳаётро омӯзед, танҳо бо ҳаёт ба сар бурдан ва кор кардан дар пойтахт умед набандед, ба Сирдарё, Ҷиззах, Хоразм ва ё Қашқадарё ҳам равед.

Танҳо донистани забони инглисӣ ва ё назарияи иқтисоди бозаргонӣ нокифоя аст, пеш аз ҳама бояд ҳаётро омӯхт. Ҷавонон бояд дар доираи силсилаи воқеаҳо бошанд. Охир, ба ғайр аз ҷавонон кӣ ҷавобгариро бахри ояндаи дурахшони Ӯзбекистон ба зимма мегирад?

Ба ҳозирони маҷлисгоҳ ва тамоми сокинони вилояти Сирдарё имрӯз муроҷиат карда гуфтаниам, ки ба атрофатон назар афканед, худро муоина кунед, ки чӣ тавр чеҳракушоду зебо, саршори қувваи ҳаётӣ ҳастед, магар муаммое ҳаст, ки бо чунин одамон ҳаллу фасл кардан мумкин нест?

Барои ин зарур аст ҳисси фахру ғурур ва шаъну шараф, қатъияту ватанпарварии ба сирдарёгиён хосу мосро аз нав барқарор намуд. Зеро одамон бо ҳисси алоқамандии хеш ба ин сарзамин, тайёр будани худ дар ин сарзамин барои умргузаронии доимӣ, реша давондани худ бо ҳамин фикр, ки ин ҷо ватани онҳост, ҳаёт ба сар бурдаанд.

Президент роҳбари аз нав интихобгардидаи вилоятро муборакбод намуда, комёбиву дастовардҳоро дар кораш таманно кард. Зикр намуд, ки ҳамаи мо бояд дарк кунем, ки чӣ қадар вазифаи душвору масъулиятнок ба зиммаи ӯ гузошта шудааст.

Сарвари нав бояд амиқан фикр кунад, хулосаи даркориро оид ба иҷрои вазифаҳое, ки дар назди вилоят гузошта шудаанд, дар ин бора бардорад, ки корро аз чӣ сар кунад, дар навбати аввал ба кадом муаммоҳои муҳим, самтҳои устувор диққату эътибори аввалиндараҷаро нигаронад.

Бидуни шакку шубҳа, бо кадом ташвишу изтироб ва муаммоҳои рӯзмарра ҳаёт ба сар набарем, саъю кӯшиши мо ба мақсадҳои аз ҳама нек нигаронда шудааст. Мо мехоҳем дар вазъи сулҳу салоҳ, ҳаёти фаровону шукуфон умр ба сар барем, то ки фарзандонамон ҳамчун одамони баркамол ба воя расанд, барои ояндаашон дилпур бошанд. Ана мо бо кадом мақсаду орзуву омолҳои нек ҳаёт ба сар мебарем.

Барои ба даст омадани ин мақсад, чунин меҳисобам, ки дар навбати аввал дар одамон ҳисси фахру ғururро бедор созем, то ки халқ аз ин орзуву омоли нек рӯҳбаланд гардад, тамоми имкониятҳоро истифода барад, нерӯи ҳанӯз сарнагардидаи худро сафарбар кунад.

Мо дар одамон ҳисси фахру ғурур аз мамлакати хешро пурзӯр гардонем, дар шуури одамон, пеш аз ҳама ҷавонон фикрро дар ин бобат ҷойгир созем, ки мо ворисони кадом ниёкони бузург мебошем, бо сарбаландӣ ҳаёт ба сар бурда, аз ягон чиз аз дигарон камбудӣ надошта бошем, зикр намуд Ислом Каримов. Ҳар як кас соҳиби қувваи бузург мебошад. Лозим меояд танҳо онро бедор созем.

Барои он ки одамонро ба чунин ғояҳо ҷалб созем, онҳоро муттаҳид кунем, ба боварии онҳо сазовор гардем, ба қалби онҳо роҳ ёбем. Агар аз ман пурсанд, ки барои истифода бурдани ин нерӯи бузург чӣ кор кардан лозим аст, ҷавоб мегардондам, ки роҳбаре бо чунин сифатҳо ба фаъолият шурӯъ кунаду дар атрофи хеш одамонро муттаҳид созад.

Алқисса, сарвар бояд фидокор бошад, бо орзуву омоли халқ ҳаёт ба сар барад, барои иҷрои онҳо, ба рӯи об баровардани вазифаҳои ба зимма гузошташуда тайёр бошад ва он мазмуни ҳаёташро ташкил диҳад.

Аввало, сарваре, ки халқро ба сӯи мақсаду марраҳои баланд рӯҳбаланд мегардонад, бо ҳаёти рӯзмарраи худ, бо тамоми моҳияти хеш пеш аз ҳама барои дигарон намуна бошад, сарвари ҳақиқӣ бошад.

Дуюм, ба он мақсад, ки ин ниятҳо ҷомаи амал пӯшанд, сарвар бояд дар атрофи худ одамонеро муттаҳид созад, ки ғояи онҳо маҳаки шахсии ҳаётиаш гардад. Вале онҳо набояд лаганбардору хушомадгӯй, балки ҳамфикри сарвар бошанд, ба хотири манфиатҳои Ватан фидокорона меҳнат кунанд, одамони ҳалол бошанд. Сарвар бояд чунин одамонро дарёбад ва ба онҳо такя намуда, фаъолият пеш барад.

Сеюм, роҳбар бояд дар назди худ на мақсадҳои мафҳуму ғайривоқеӣ, балки вазифаҳои мушаххаси амалиро пеш гузорад. Бояд корҳои амалиеро ба иҷро расонад, ки ба беҳдошти ҳаёти одамон таъсири бевосита расонад.

Чорум, сарвар бояд аз ваъдаҳои хушку холӣ эмин бошад, аз хоҳиши ба ҷудогон ва шахсони алоҳида мақбул гардиданаш дур бошад. Аз ҳама муҳимаш, сарвар бояд ташаббускор, тадбиргар, боқатъият ва ҳангоми зарурат сахтдаст бошад, дар вазъияти дилхоҳ худро аз даст надиҳад, ҳаёти худро ба хотири манфиатҳои давлат, халқ дареғ надорад ва дигаронро ба ин мақсад сафарбар кунад.

Ба фикрам, меҳнаткашони вилояти Сирдарё, аз сар бисёр озмоишҳои ҳаётиро гузарондаанд, фаъолоне, ки дар ин маҷлисгоҳ ҳозиранд, гуфт Ислом Каримов дар хотима, аз мулоҳизаҳои танқидии дар ин ҷо баёнгардида хулосаи даркорӣ мебардоранд ва якҷоя бо сарвари нав бо ризоият, сари вақту мусбӣ барои ҳаллу фасл намудани тамоми муаммоҳои умда кор мекунанд. Иҷозат фармоед изҳори боварӣ намоям, ки дар фурсати кӯтоҳ шӯҳрати пештараи вилояти Сирдарё барқарор карда мешавад.

(ЎзА).

Акси садо

Ҳалолӣ, фидокорӣ ва масъулият маҳаки асосии фаъолиятамон бошад

Мамлакати мо бо роҳи пешгирифтаи худ дилпурона рафта, комёбиҳои калонро ба даст меоварад, дар бобати баланд бардоштани сатҳи зиндагонии аҳолӣ, пурқувват гардидани нерӯи давлати мустақиламон қадамҳои дилпурона мегузорад. Агар дар ин бобат баъзе камбудиву хатоиҳо пурра бартараф сохта шаванд, дар он сурат дастовардҳоямон аз ин ҳам калон шуданаш муқаррар аст. Агар ҳалол бошем, фидокорӣ нишон диҳем, масъулиятро хуб дарк кунем, дар он сурат аз ӯҳдаи ҳаллу фасли вазифаи дилхоҳ баромаданамон муқаррар.

Баробари хондани матни суханронии сарвари давлатамон Ислом Каримов дар иҷлосияи ғайринавбатии Кенгаши вакилони халқи вилояти Сирдарё ба чунин хулоса омадам. Чунки муаммоҳову камбудиҳое, ки ба забон гирифта шуданд, танҳо ба вилояти Сирдарё мутааллиқ нестанд, онҳоро дар дигар маҳалҳо ҳам мушоҳада кардан мумкин аст.

Сарвари давлатамон дар суханронии худ бори дигар ба масъалаи масъулияту фидокорӣ, ҷашмикордонӣ, тадбиргарӣ ва ташаббускории роҳбар истода гузаштанд ва зикр намуданд, ки ин хислатҳо бояд маҳаки асосии фаъолияти ҳар як кас, алалхусус роҳбар гардад.

Ва ин суханон бесабаб нестанд. Набояд фаромӯш кард, ки халқ ба роҳбарон на аз рӯи суханони хушку холӣ, балки бинобар фаъолияти рӯзмараашон баҳо медиҳанд. Одамонро бо ваъдаҳо тасалло додан ҳам ҳадду канор дорад. Барои чӣ аз ҳамин нуқтаи назар ба фаъолиятамон бо назари танқидӣ баҳо намедиҳем, аз қадамҳои нахустинамон барои хеш хулосаи даркорӣ намебардорем? Барои чӣ мулоқотро бо мардуми оддӣ аз ёд мебарорем, барои чӣ аз иҳотаи як гурӯҳ хушомадгӯву тамаъкорон баромада наметавонем, барои чӣ аз вазъи сиёсӣ, иҷтимоиву иқтисодӣ, орзуву омоли халқ дур мондаем, барои чӣ миёни худро маҳкам баста, бо халқ ҳампаҳлӯ қадам намепартоем, барои чӣ баъзе роҳбарон ба муаммоҳои маҳали худ лоқайдона муносибат мекунанд, бетарафӣ зоҳир карда, ба бар либоси тамошобинро гирифтаанд? Агар ҳар кас нони худро ҳалол хӯрад, вазифаи худро дуруст ва бенуқсон ба ҷо оварад, олам гулистон аст. Чаро баъзан ана ҳамин ҳақиқатро фаромӯш мекунем?

Сад афсӯс, ки аз душвориҳои давраи гузариш истифода бурда, баъзе роҳбарон ба гирдоби балои нафс ғарқ шудаанду танҳо манфиати хешро фикр карда, бо роҳи нопок, ҳатто бо роҳи ҷиноят машғул мегарданд.

Таҳлили хату барқияҳои ба унвони рӯзнома ирсолгардида нишон медиҳад, ки баъзе ҷиноятҳо таҳти васояти баъзе раҳбарон, алалхусус кормандони соҳаи ҳифзи қонун тартибот рух медиҳанд. Ҳолатҳои пинҳон кардани ҷинояткориҳои вазнин, аз қабили ғоратгарӣ, таҷовуз ба номус, фиребгарӣ ва ғайра ҷой доранд. Ришватхӯрӣ боиси сар задани ҷиноятҳои сершумор мегардад. Оқибат он боиси афзудани ҷиноятҳои мухталиф мегардад, ки онро дар мисоли вилояти Сирдарё сарвари давлатамон чуқур таҳлил карда доданд.

Дар иҷлосияи ғайринавбатии Кенгаши вакилони халқи вилояти Сирдарё ҳини суханронии сарвари давлатамон бори дигар зикр ёфт, ки тақдири ислоҳот, тақдири минбаъдаи мамлакат, ба кадом дараҷа ба рӯи об баровардани онҳо пеш аз ҳама ба малакаи кадрҳо, ба то ба кадом дараҷа кори худро донистани онҳо, ватанпарварӣ, ҷонфидоӣ, ҳалолӣ ва фидокории эшон вобаста аст. Вақте ки кадрҳо аз рӯи нишонаҳои маҳалпарастӣ, хешу ақрабопарастӣ, шиносбозӣ ва садоқатмандии шахсӣ интихоб карда мешаванд, дар бораи кадом пешравӣ, комёбӣ ҳарф задан мумкин аст? Ба ҷавонон бори дигар эътимоди калон зоҳир карда ва таклиф дар ин бобат ба миён гузошта шуд, ки онҳо бештар соҳиби таҷрибаи ҳаётӣ гарданд, ҳаётро хуб омӯзанд.

Масъалаи таъмин кардани аҳолӣ, алалхусус ҷавонон, сокинони деҳот бо шуғл ҳаллу фасли муаммоҳои иҷтимоӣ низ яке аз вазифаҳои умдатарин аст. Дар ин бобат корҳои муайяне ба иҷро расонда шуда бошанд ҳам, дар ҷодаи мазкур муаммоҳои сершумор ҷой доранду ҳаллу фасли худро мунтазир ҳастанд. Ва онҳо аз сарварон, шахсони мансабдор, алалхусус роҳбарони ташкилоту корхонаҳо ва муассисаҳо масъулияти калонро металабанд. Агар дар ин бобат роҳбарон ташкилотчигӣ, тадбиргарӣ, ташаббускорӣ, зиракӣ кунанд, имкон ҷӯянд, ба мақсад бе ягон душворӣ муваффақ гардиданашон мумкин аст.

Дар суханронии сарвари давлатамон оид ба масъулияти роҳбар бисёр фикру мулоҳизаҳо баён гардидаанд. Дар ин ҷо сухан дар бораи пурзӯр гардондани масъулияти роҳбароне меравад, ки барои ба рӯи об баровардани ислоҳот сараввал ҷавобгаранд. Ба касе сир нест, ки алҳол ислоҳот ба кадом дараҷа ба амал бароварда мешавад, сараввал ба ҷаҳонбинии роҳбар, ҳалолияш покӣ, фидокорӣ, ташаббускорӣ, тадбиргарии вай сахт марбут аст. Роҳбарӣ лавозим аст, на мансаб. Аввал вай мебояд масъулияти ба одам хизмат карданро дарк намояд, онҳоро сафарбар карда тавонад. Роҳбар аз ҳама бештар кор карда, бахри саодати одамон ва ривоҷу равнақи ҳудуди худ инсони фидоӣ шуданаш лозим аст. Халқ ҳамеша ба дастархони худ, ба зиндагонии хеш нигоҳ карда, ба фаъолияти роҳбарон баҳо медиҳад.

Чунин фикрҳо дар суханронии сарвари давлатамон дар иҷлосияи ғайринавбатии Кенгаши вакилони халқи вилояти Сирдарё баён гардиданд ва мебояд барномаи амалиёти ҳар як шаҳрванди Ӯзбекистон, алалхусус сару сарвари корҳо гардад. Дар ин мавриди шиори машҳури «Ман ба Ватани худ, ба кишвари худ чӣ кор кардам?» маҳаки асосии фаъолияти ҳар кадом бошад.

Э.ТУРДИКУЛОВ.

Қарори Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон

Дар бораи тадбирҳо оиди вусъат додани иштироки аҳли ҷамъият дар ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон

Мувофиқи Қонуни Ҷумҳурияти Ӯзбекистон «Дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон» ва ба мақсади васеъ ҷалб кардани аҳли ҷамъият барои таъмини ҳифзи ҳуқуқ ва манфиатҳои истеъмолгарон, пурзӯр кардани назорати ҷамъиятӣ аз болои роҳ нагузаштан дар бозори истеъмолӣ ба фурӯши молҳои пастсифат, молҳое, ки ба саломатӣ ва ҳаёти одамон хавф дорад, пурзӯр кардани корҳо аз рӯи баланд бардоштани маданияти ҳуқуқиву истеъмолии аҳолӣ Девони Вазирон **қарор мекунад:**

1. Ба маълумот гирифта шавад, ки иттиҳодияҳои ҳудудии ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгаронро созмон додаанд, ки вазифаҳои он зерин мебошанд:

дар байни аҳолӣ васеъ тарғиб намудани меъёрҳои мавҷудаи қонунгузорӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон;

амалӣ гардондани тадбирҳо оиди ҳифзи қонунии ҳуқуқҳо ва манфиатҳои истеъмолгарон;

амалӣ гардондани мониторинги таъмини сифати зарурӣ ва бехавфии молҳои истеъмолие, ки дар бозори дохила фурӯхта мешаванд ва дигар талабҳои қонунгузорӣ дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон;

ба рӯи об баровардани корҳои маърифатӣ оиди баланд бардоштани маданияти истеъмолии аҳолӣ;

амалиёти мутақобила ва ҳамкорӣ ба мақомоти идораи давлатӣ, худидораи шаҳрвандон, мақомоти назоративу тафтишотӣ дар бобати ба вуҷуд овардани механизмҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон.

2. Ба таклифи Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон дар ин бобат розигӣ дода шавад:

дар бораи сохтори ташкилии ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон ва таркиби дастгоҳи иҷроияи Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон;

дар бадали як моҳ гузарондани конфронсҳои ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон дар ноҳияҳо ва шаҳрҳо ва дар тӯли ду моҳ конфронсҳои ҳудудӣ ва ҷумҳурӣ.

Ба Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қарақалпоқистон, ҳокимияти вилоятҳо ва шаҳри Тошканд супурда шавад, ки дар ҳаллу фасли масъалаҳои ташкилии гузарондани конфронсҳои ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон кӯмаки зарурӣ расонанд.

Муайян карда шавад, ки бо маблағ таъмин кардани дастгоҳи иҷроияи Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон, дастгоҳи иҷроияи ҷамъиятҳои ноҳиявиву шаҳрӣ, ҳамчунин иттиҳодияҳои ҳудудӣ аз ҳисоби аъзобадалии ҳармоҳа таъмин карда мешавад.

3. Кенгаши байниидоравӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон созмон дода шавад.

Низом дар бораи Кенгаши байниидоравӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон тасдиқ карда шавад.

Ба Кенгаши байниидоравӣ оид ба ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон супурда шавад, ки дар тӯли як моҳ барномаи маҷмӯии тадбирҳоро оид ба баланд бардоштани босамарии таъсири ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон таҳия созад ва тасдиқ намояд.

4. Ба таклифи Вазорати молия ва Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат дар бобати созмон додани Бунёди ҷонибдории рушди ҷунбиши ҷамъиятии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони назди Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон розигӣ дода шавад.

Муайян карда шавад, ки манбаи асосии ба вуҷуд овардани Бунёди ҷонибдории рушди ҷунбиши ҷамъиятии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон 50 фоиз аз ҷаримаҳое, ки Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат барои халалдор кардани қонунгузории ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон ба даст меоварад ба гузарондан ба Бунёди танзими нархи Вазорати молияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон мансуб аст ва ҳамчунин аз маблағи васоятгарии ташкилотҳои байналхалқӣ, шахсони ҳуқуқиву ҷисмонӣ—чун резидентҳо ва ғайрирезидентҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, дигар воридотие мебошад, ки бар хилофи қонунгузорӣ нестанд.

Низом дар бораи Бунёди ҷонибдории рушди ҷунбиши ҷамъиятии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони назди Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон тасдиқ карда шудааст.

5. Ба Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат рухсат дода шавад, ки ҷаримаро аз субектҳои хоҷагидорӣ бидуни пешакӣ додани тавзеҳот ҳини халалдоркунии дағали зерини қонунгузорӣ дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон ситонад:

фурӯши молҳо ва адои хизмат бидуни додани паттаи кассавӣ, молӣ ва дигар ҳуҷҷатҳое, ки хариди мол ва ҳаққи корро тасдиқ мекунанду дар он арзиши мол (кор, адои хизмат) нишон дода шудааст;

қабул кардану фурӯши мол бидуни маълум будани мӯҳлати истифода ва ё мӯҳлати истеъмолиаш гузаштарафта.

6. Ба Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат, Вазорати тандурустии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон, Оҷонсии «Ӯзстандарт» супурда шавад:

тадбирҳоро оид ба расондани кӯмаки зарурӣ ба ташкилотҳои ҷамъиятии истеъмолгарон дар бахши пешкаш кардани иттилоот аз хусуси натиҷаҳои сертификатсия ва ташхиси сифати корҳо (адои хизмат) андешанд;

намояндагони ташкилотҳои ҷамъиятии истеъмолгаронро ба фаъолияти тафтиши риояи талабҳои қонунгузориҳои Ҷумҳурияти Ӯзбекистон дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон, андозаҳои давлатӣ ва қоидаҳои гузарондани сертификатсия ҷалб созанд;

бо пешниҳоди ташкилотҳои ҷамъиятӣ санҷишро оид ба мутобиқат кардан ба талабҳои бехавфии молҳо (корҳо, адои хизмат) дар лабораторияҳои зертобеашон бо назардошти имконияти онҳо гузаронанд.

7. Ба Вазорати маорифи халқ ва Вазорати маълумоти оливу миёнаи махсуси Ҷумҳурияти Ӯзбекистон супурда шавад, ки якҷоя бо Кенгаши байниидоравии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон мувофиқи тартиби муқарраргардида, аз соли таълими 2003-2004 эътиборан, дар барномаҳои ҳамаи муассисаҳои таълими ҷумҳурият дарси махсусро оид ба омӯхтани қонунгузорӣ дар бораи ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон ҷорӣ кунанд.

8. Ба Вазорати адлияи Ҷумҳурияти Ӯзбекистон супурда шавад: амалиёти мутақобилаи идораҳои адвокатиро бо ташкилотҳои Федератсияи ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарони Ҷумҳурияти Қарақалпоқистон, вилоятҳо ва шаҳри Тошкад таъмин созад;

якҷоя бо вазорату идораҳои манфиатдор дар бадали як моҳ ба Девони Вазирон таклифро дар бобати даровардани тағйироту иловаҳо ба қонунгузорӣ пешкаш кунад, ки аз қарори мазкур бармеоянд.

9. Ба Департаменти равобити берунаи иқтисодӣ ва сармоягузории хориҷаи Девони Вазирони Ҷумҳурияти Ӯзбекистон супурда шавад, ки ба ҷалб сохтани грантҳои ташкилотҳои молиявии байналхалқӣ оиди ба рӯи об баровардани самтҳои асосии фаъолияти ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон мадад расонад.

10. Ба Шӯрои Вазирони Ҷумҳурияти Қарақалпоқистон, ҳокимиятҳои вилоятҳо ва шаҳри Тошканд супурда шавад, ки ба ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон дар ҳаллу фасли вазифаҳои оинномавиашон мадад расонанд ва дар бадали як моҳ дастгоҳи марказии Федератсия, иттиҳодияҳои ҳудудӣ, ҷамъиятҳои ноҳиявиву шаҳрии ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон таъмин созанд;

бо биноҳо дар шароити иҷора бидуни ситондани иҷора ва додани ҳақ барои хизматрасонии коммуналӣ бо нархҳои имтиёзнок;

мебел ва дигар воситаҳои зарурии техникӣ аз ҳисоби маблағҳои худ.

11. Ба Оҷонсии Ӯзбекистон оид ба матбуот ва иттилоот Ширкати телевизиону радиои Ӯзбекистон, вазорату идораҳои манфиатдор якҷоя бо ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон супурда шавад, ки вазифаҳои зеринро таъмин созанд;

васеъ равшан кардани конфронсҳои ноҳиявӣ, вилоятӣ ва ҷумҳурии ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон;

дар телевизион ва радио, дар нашриёҳои матбуоти даврӣ ташкил кардани рукни «Истеъмолгар», ки мувофиқи он васеъ ва мунтазам равшан кардани фаъолияти ҷамъиятҳои ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон, муаммоҳо ва камбудиҳо дар соҳаи мазкур ва андешидани тадбирҳо оид ба ҳаллу фасли онҳо, тарғиби маданияти истеъмолӣ ва анъаноти ҳифзи ҳуқуқҳои истеъмолгарон.

12. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи раиси Кумитаи давлатии Ҷумҳурияти Ӯзбекистон оид ба аз инҳисорот баровардан ва рушди рақобат А.Баҳромов гузошта шавад.

Раиси Девони Вазирон И.КАРИМОВ.

шаҳри Тошканд, 28 ноябри соли 2002.

Гулпарварӣ касби нозук аст ва инро Асрор Мақсудов хуб медонад. Ӯ 15 сол боз дар гармхонаи «Назарбек»-и ноҳияи Тошканд кор карда, ба моҳири касби худ мубаддал ёфтааст.

Дар сурат: А.Мақсудов.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

Ба таваҷҷӯҳи хонандагон

Дар мақолаи «Забони модарию пос бидорем», ки дар шумораҳои гузаштаи «Овози тоҷик» ба нашр расида буд, чанд ғалати имлоӣ ва иншоӣ ба иллати техникӣ рӯй додааст. Аз хонандагон хоҳиш мекунем онҳоро ба эътибор бигиранд, ки ба таври зер аст:

дар саҳифаи сеюми шумораи 23 ноябри соли 2002 дар сутуни дуюм дар сатри 18-ум аз боло ба ҷои «**форсии дарӣ**» бояд «**форсии дарсӣ**» хонда шавад;

дар сутуни дуюми саҳифаи чоруми шумораи 27 ноябр ҷумлаи охирини банди (абзатси) дуюм ба ин шарҳ илова шавад: «**Ин ҷо феъли давомдори «мерафт» бо ёварии пешоянди «ме» ба ҷои «рафта истода буд» сохта шудааст**».

Ғайр аз ин дар навишти баъзе калимаҳои дигар низ иштибоҳ рафтааст монанди «**Тӯракул Заҳнӣ**» ба ҷои «**Тӯракул Зеҳнӣ**», «**хандозад**» ба ҷои «**ҳандозак**», «**муқаррар**» ба ҷои «**мукаррар**» (**ба маънии «такрор»**).

Корхонаи муштараки «Хива—Карпет»

Дар Хива маросими мутантани кушоиши корхонаи муштараки ӯзбекистониву олмонии «Хива—Карпет» ба амал омад. Дар он Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ӯткир Султонов, ҷонишини Нахуствазири ҷумҳурият Мираброр Усмонов, Сафири Фавқулода ва Мухтори Олмон дар Ӯзбекистон Мартин Хаккёр, намояндагони фирмаҳои «Геко» ва «Проматекс»-и Олмон иштирок намуданд.

Гирдиҳамоиро бахшида ба кушоиши корхонаи муштарак ҳокими вилояти Хоразм Ислом Бобочонов кушод. Нахуствазири Ҷумҳурияти Ӯзбекистон Ӯткир Султонов суханронӣ кард. Нахуствазир зикр намуд, ки беҳуда маҳалли мазкур ҷои корхонаи муштарак интихоб нагардидааст. Қолинбофӣ анъанаи деринаи сокинони маҳаллӣ мебошад. Акнун маҳсули дасти кормандони корхонаи муштарак ба саросари ҷаҳон аз меҳнатдӯстии халқамон низ нишона мегардад.

Дар гирдиҳамоӣ сафири Олмон дар Ӯзбекистон Мартин Хаккёр, бофанда Дилфуза Навиева суханронӣ карданд.

Корхонаи муштараки мазкур мувофиқи қарори ҳукумат созмон ёфта, ҳар сол беш аз 2,3 миллион метри мураббаъ қолин ва маҳсулоти қолинӣ тайёр карда, 70 фоизи ҳаҷми умумии маҳсулотро ба содирот мебарорад. Бо ашёи хоми маҳаллӣ кор мекунад. Ҳоло ҳозир 1000 нафар бо шуғли доимӣ фаро гирифта шуданд. 14 нафар коргар малакаи худро дар корхонаҳои соҳавии Фаронса, Олмон баланд бардошта, барои 600 нафар корманд курсҳои ташкили ихтисос бо ихтисоси мутахассисони хориҷӣ ташкил шудааст.

—Корхонаи нави замонавӣ на танҳо дар оянда фахри Хиваи куҳан, балки корхонаи аз ҳама мутадири санъати қолинбофии шаҳр ҳам мегардад,—гуфт сармеҳандиси корхонаи муштараки ӯзбекистониву олмонии «Хива—Карпет» Илхом Аҳмедов.

(ЎзА).

Ба ҷои табрик

Рамузи хушбахтӣ

Донишманде, ки аз маълумоти худ баҳра баргирад, аз ҳафтод ҳазор обид бартар аст.

Муҳаммади Боқир.

Вақте қалам ба даст гирифтам, ки дар бораи ин марди шариф, донандаи маъруфи адабиёт—Раҳим Ҷӯраевич Воҳидов чизе бинависам, ёдам ба рӯзҳое рафт, ки ману ӯ пасу пеш донишомӯзи Донишгоҳи давлатии Самарқанд будем. Вай аз деҳаи Убаи ноҳияи Ғиҷдувони Бухоро дар ҷустуҷӯи дониш ба Самарқанд омад. Ҳамон рӯзҳо, ки миёни мо унсият буд, ҳарфи қатъии ӯ дар ёдам ҳаст, ки мегуфт: донистан тавонистан аст, аз он рӯзгор вақти зиёде гузашт. Ҳоло ба ифодаи Бӯалии Сино, ӯ ба аҳди камолоти ҷавонӣ расидааст ва ба назари камина, аз хушбахттарин мардумонест, ки зиндагиашро дар роҳи хостаҳои мардум сарф кард. Оре, ин хушбахтии баргузида аст, хушбахтиест монанди гулоб ва замоне, ки атри гулобро барои дигарон арзонӣ медорӣ, бешак, худ низ аз он баҳра хоҳӣ бурд.

Раҳим Ҷӯраевич то ба ин саҳна, ки мояи ифтихори ҳам ӯву ҳам ёрони ҳамроҳаш ҳаст, осон нарасидааст. Солҳои пурҷустуҷӯ ва пурҳаёҳуи донишҷӯӣ дар Донишгоҳи давлатии Самарқанд паси сар шуданд. Ин солҳо ӯ бо кӯмаки устодон ва бевосита сарпарастии донишманди маъруфи адабиёт, академик Ботурхон Валихӯҷаев дар роҳи омӯзиш ва ҷустуҷӯҳои илмӣ қадами аввал гузошт. Ба омӯзиш ва таҳқиқи адабиёти ӯзбеку тоҷик ҷиддан машғул шуд ва нахустин кӯшишҳояш дар ин ҷода умедвории устодонро аз ӯ зиёд мекард. Баъди ҳатми донишгоҳ ба зодгоҳаш баргашт ва муддате дар мактаби таълимдидааш ба омӯзгорӣ пардохт. Баъди адои хизмати ҳарбӣ ӯро ба кафедраи адабиёти Институти омӯзгории Бухоро ба кор даъват карданд. Маҳз кор дар ин донишкада роҳу равиши минбаъдаи ӯро дар зиндагӣ муайян сохт. Солҳои 1969-70 дар аспирантураи Донишгоҳи давлатии Самарқанд таҳсил кард ва ниҳоят зери роҳбарии академик Ботурхон Валихӯҷаев дар маввзӯи «Ҳаёт ва эҷодиёти Шайхим Суҳайлӣ» рисолаи номзадиро ҳимоя кард.

Таҳқиқи ҳаёт ва эҷодиёти Шайхим Суҳайлӣ диққати ӯро ба масъалаи алоқаҳои адабии тоҷику ӯзбек ҷалб кард. Дар мисоли эҷодиёти ин шоири зуллисонайн аввалин олим анъанаи дузабонӣ ва инкишофи он дар асрҳои миёна, хоса асрҳои XV-XVI-ро муайян карда, ин санадро ҳамчун яке аз шаклҳои воқеии зуҳури алоқаҳои адабии ду халқи бародар таъбир кард.

Таваҷҷӯҳ ба масъалаҳои адабии тоҷику ӯзбек таҳқиқи мушкилоти таърихӣ-типологии ин мавзӯъро ба миён оварад, ки Раҳим Ҷӯраевич онро муфассал тадқиқ карда, комёб шуд ва дар ин замина рисолаи докторӣ навишт ва онро бо муваффақият ҳимоя кард.

Донишманд дар ин рисола алоқа ва таъсири мутақобили адабиёти халқҳои ӯзбеку тоҷикро дар мисоли воқеияти таърихию адабии асрҳои миёна дақиқ омӯхта, ба хулосаи дуруст омад, ки ин шакли алоқа «аз ҷумлаи муҳимтарин қонуниятҳои тараққии адабиёти халқҳои тамоми дунё буда», дар роҳи инкишофи пайвандҳои маънавии халқҳои гуногунзабон омили муҳим будааст. Заҳмати муттасил ва собитқадамонаи ӯ дар ин замина бор оварад ва алоқамандони адабиёт соҳиби рисолаҳои муфиде, монанди «Шеъри ӯзбек ва тоҷик дар нимаи дуюми асри XV ва ибтидои асри XVI» (1983), «Тарҷумаҳои «Маҷолис-ун-нафоис» (1984) ва «Алломаи бузурги Шарқ» (1989) гардиданд. Фаъолияти ӯ дар ин замина вусъат ёфт ва худаш низ чун донандаи забону таърих ва адабиёти ду халқи ҳамҷавор асарҳояшро ба забонҳои ӯзбекиву тоҷикӣ ба чоп мерасонд. Амалан анъанаи дузабониро ба замони мо интиқол дод ва таҳким бахшид. Натиҷаи ин заҳмати пайгиронаи ӯро мо дар мисоли рисолаи «Муҳаққиқи бузурги ду адабиёт» (1978), ки бо ҳамқаламии академик Б.Валихӯҷаев таълиф кардааст, равшан мебинем. Рисолаи «Эҷодиёти Навоӣ—манбаи илҳом»-ро ба забони ӯзбекӣ навишт ва соли 1981 нашр намуд. Илова ба ин бо ҳамкории М.Қосимова тадқиқотеро дар боби «Тарҷумаҳои тоҷикии «Хамсат-ул-мутаҳайирин»-и Алишери Навоӣ» анҷом дод ва соли 1990 ба чоп расонид, ки арзиши фаровони илмӣ дорад. Рисолаҳои дигари ӯ «Чашмаҳои илҳом» (1989) ва «Пайвандҳои адабӣ сарҳад надорад» (1991) дар таҳққиқи мушкилоти алоқаҳои адабӣ ва шаклу воситаҳои зуҳури он сухани тоза ва баарзиш аст.

Соҳибихтиёрии кишвари азиз барои фарзандони боҳунар ва донишманд истиқлолияти фикр ва андешаро низ тақвият бахшид. Чорчӯбаҳои сохтаи мафкуравиро дар роҳи маърифати адабиёт шикаст ва аз байн бурд. Ин ҳодисаи муфид ба олимони собитқадам майдони тоза ва вусъатноки андешаро муҳайё сохт. Ана дар ҳамин шароит бародари донишманди мо ба таҳқиқи масъалаҳое пардохт, ки даҳсолаҳо қабл дар ин мавзӯъҳо чизе гуфтану навиштан мумкин набуд. Дар ин равиш тадқиқоти муфиди ӯ «Алишери Навоӣ ва илоҳиёт» (1994), «Мактаби эҷодии Алишери Навоӣ» ва «Маънавият—саъодати комил»-ро (1997) метавон зикр кард.

Вақте ки номгӯи мақолаву рисолаҳои ин марди фозилро пеши чашм овардам, аз вусъати кори анҷомдодаи ӯ дар дилам шӯълаи ифтихор пайдо шуд. Бисёранд онҳо. Вале дар ин миён рисолаҳои «Навоӣ зинда аст» (1991) ва «Навойи қалбида сирлашган инсон» (1991), ки бахшида ба фаъолияти илмии олимони забардасти навоишинос—академик Б.Валихӯҷаев ва А.Ҳайитметов навиштааст, ҷойгоҳи хос доранд. Дар назари аввал ин асарҳо гӯё аз таърихи навоишиносӣ баҳс мекунанд. Агар ба таҳқиқ мутолиа кунем мебинем, ки доираи назари муаллиф хеле васеъ аст. Вай зимни таъкид ва эътирофи хизматҳои донишмандоне чун академик Б.Валихӯҷаев ва нависанда Ҳамид Олимҷон дар инкишофи навоишиносӣ, таваҷҷӯҳи алоқамандони адабиётро ба масъалаҳое монанди ҳаёти шоир дар Машҳад ва Самарқанд, Ҷомӣ ва Навоӣ, Навоӣ ва адабиёти форсии тоҷикӣ ва ғайраҳо ҷалб мекунад, ки арзиши фаровони илмию таърихӣ доранд.

Назари пурвусъат ва моҳиятҷӯ ба ин донишманди арҷманд имконе фароҳам овард, ки таърихи адабиёт ва афкору осори гузаштагонро дар қоби китобҳояш фаро гирад, моҳият ва арзиши онҳоро барои имрӯзиён таъбир ва тафсир кунад. Сухани бавазну бамеҳраш аз боби осори адабиёт ва шахсиятҳои барӯманди адабӣ навиштаҳояшро дилкаш сохтаанд. Онҳоро хонда як сӯ намегузоред, балки дар дилу дида ҷой медиҳед, ҷойгоҳи хосеро дар рафи китобҳо барояшон ҷудо мекунед. Китобҳои дигари ӯро, монанди «Бобуре, ки медонему намедонем» (1999), «Имон—гавҳари қалб» (1999), «Маърифати сухан» (2001), «Шеърият қалби шоир» (1987), «Ишқ боли маърифат» (2000), «Қалби мунаввари олами кӯдакон» (2000) ва ғайра бо шавқ ва ихлоси тамом хонда, дармеёбед, ки ин марди ҷӯё таърих, маънавиятро аз замоне то замони дигар интиқол медиҳад, чароғдори ёди гузаштагони шӯҳратманд дар дунёи имрӯз аст. Чунонки ишора кардем, Раҳим Ҷӯраевич фарзанди Бухорост. Бухорое, ки ҳазорон сол поядори адабу фарҳанг буда ва ӯ низ дар ҳамин муҳити маърифатпарвар тарбият ёфта, ба камол расидааст. Ба ифодаи дигар, хатти иртиботи маънавиро миёни Бухорои дирӯз ва имрӯз пайванд медиҳад. Беҳуда нест, ки қисми фаъолияти эҷодияш бахши мавзӯи Бухоро буда, мақолаҳои «Айнӣ ва шоирони Бухоро», «Мирзошоҳ Фоизи Бухороӣ»,«Мунзими Бухороӣ», «Иброҳими Субҳӣ» ва «Шоирони машҳури Бухоро» натиҷаи ҳамин кӯшиш ва пайгирии ӯст.

Ҳакиме фармудааст, ки донишмандон касоне ҳастанд, ки аз ёд гирифтан ва ёд додан сер нагарданд. Оре, ӯ донишмандест, ки бештари умрашро ба ёд додан бахшида ва ҳанӯз ҳам дар ин ҷода собитқадамона заҳмат мекашад. Зери раҳбарии ӯ нафароне чанд рисолаҳои номзадӣ ҳимоя кардаанд ва дар пешрафти илм ҳиссагузоранд.

Дар охир ҳақиқатеро мегӯям, ки домулло Раҳимака шахси фавқулодда хоксору фурӯтан ҳастанд. Гоҳо ин хислати нек он касро камнамо месозад. Вале мо дар Самарқанд истода мебинем ва яқин мекунем, ки дар Бухоро ҳаст марди азизе, ки бо чеҳраи поки инсонӣ, бо сиришти зебо ва хидматҳои бемислаш дар пешрафти илми адабиётшиносӣ боиси ифтихори пайвандон, ёрони ҳамроҳ, алоқа ҳаст ва хоҳад монд.

Ҷумъақул ҲАМРОЕВ,
устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишери Навоӣ, номзади илми филология, дотсент.

Соли эъзози куҳансолон

Биҷӯй аз паҳлӯи пири мукаммал,
Ки ин бошад ба даст овардани дил.
Акси манзаравии Раҳимшоҳ ШАРИФЗОДА.

Навигариҳои вилояти Намангон

Фаъолияти «ҳамкор»

НАМАГОН. Ислоҳоти ҳаёти ҷамъият, демократикунонӣ ва озодгардонии ҳаёти ҷомеа, рушду тараққиёти минбаъдаи ҳаёти иҷтимоиву иқтисодии мамлакатамонро бе иштироки васоити ахбори умум тасаввур кардан мумкин нест. Бахусус, дар сессияи нӯҳуми даъвати дуюми Олий Маҷлис боз ҳам васеъгардонии имконияти воситаҳои ахбори умум бори дигар таъкид гардид. Вале набояд фаромӯш кард, ки имконияту ҳуқуқҳои васеи ба журналистон дода шуда бояд ба равандҳои демократӣ, қадриятҳои миллӣ ва тинати (менталитет) халқамон хизмат кунад.

Ин нуктаҳо чанде пеш дар созмони навбунёди «Ҳамкор»-и журналистони водии Фарғона, ки аз тарафи хазинаи «Кӯмак»-и Институти ҷамъияти кушоди Ӯзбекистон дар назди идораи рӯзномаи «Сӯҳбатдош» таъсис ёфтааст, мавриди баҳс дар атрофи мизи мудаввар баён гардид.

Маҷлиси нахустини «Ҳамкор»-ро котиби матбуоти ҳокими вилоят Азизбек Абдувалиев кушода навбати суханро ба намояндаи Олий Маҷлиси ҷумҳурӣ, ҳамраиси хазинаи дастгирӣ ва демократикунонии васоити ахбори умумии Ӯзбекистон, сармуҳаррири маҷаллаи «Ӯзбекистон матбуоти» Хуршед Дӯстмуҳаммад медиҳад.

Номбурда дар баромади худ оиди ҷараёни демократикунонии ҳаёти васоити ахбори умумии ҷумҳурӣ, вазифаҳои журналистон дар ҷараёни ислоҳоти ҳаёти ҷомеа фикрҳои хешро баён намуд. Дар ҷамоъмади нахустини «Ҳамкор» эҷодкорону журналистон аз рӯзномаҳои гуногуни водии Фарғона иштирок намуданд.

Маҳсулоти серталаб

УЧҚӮРҒОН. Имрӯзҳо маҳсулоти ҷамъияти саҳҳомии «Учқӯрғон»-ро натанҳо дар водии Фарғона, балки саросари ҷумҳурӣ аксарият медонанд гӯем, муболиға намешавад. Зеро, равғани растании хушсифат ва тозаву мусаффои бо нишонаҳои «Ӯзбекистон» ва «Марҷона» дар зарфҳои пластикӣ қадоқшудаи корхона дар рафҳои дӯконҳо дер вақт намемонад. Аз ин сабаб ба маҳсулоти корхона вақтҳои охир аз кишварҳои ҳамсоя ҳам фармоишҳо меоянд.

Мувофиқи маълумоти сардори сехи қадоққунии равған Ҳошимҷон Йӯлдошев дар тӯли 10 моҳи гузашта 130 ҳазор адад зарфҳои пластикии равғани Учқӯрғон ба истеъмолкунандагон фиристода шудааст.

Арзиши умумии маҳсулоти истеҳсолгардида 1 миллиарду 422 миллион сӯмро ташкил намуд, ки нисбати ҳамин давраи соли гузашта хеле зиёд аст.

А. НУРИДДИНОВ.

Муроҷиатномаи

Иштирокдорон ва меҳмонони бизнес-анҷумани Осиёи Марказӣ

Дӯстони азиз!

Аввалин бизнес-анҷумани доираҳои корчаллон ва тадбиргарони Осиёи Марказӣ, ки бо ташаббуси сарони давлатҳо-узви Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ» дар Тошканд ба амал омад, саъю кӯшиши Қазоқистон, Қирғизистон, Тоҷикистон ва Ӯзбекистонро оиди муттаҳид сохтани саъю кӯшише возеҳу равшан тасдиқ менамояд, ки ба амиқ гардондани ҳамкории иқтисодии мамлакатҳои минтақаамон нигаронда шудааст.

Мо муборакбодии сарони давлатҳои Ташкилоти «Ҳамкории Осиёи Марказӣ»-ро, ки бо унвони иштирокдорон ва меҳмонони анҷуман ирсол гардидаасту дар он саъю кӯшиши фароҳам овардани шароити мусоид баҳри рушди ҳамкорӣ байни тадбиргарони мамолики Осиёи Марказӣ зикр ёфтааст, бо фахру ғурур пешвоз гирифтем.

Дар рафти кори бизнес-анҷуман мубодилаи афкори кушоду конструктивӣ оид ба масъалаҳои ташаккул додани таъмини мелиявиву вомии ҳамкории минтақавӣ, муназзам рушд ёфтани соҳибкории хурду миён ва созмон додани корхонаҳои муштарак, вусъат додани ҳаҷми савдои минтақавӣ, ҷалб сохтани сармояҳои хориҷа ба иқтисодиёти давлатҳоямон, таъмини иттилооти иштирокдорони бозор, ҳамчунин тараққиёти коммуникатсияҳои нақлиётии минтақавӣ ба амал омад.

Бизнес-анҷуман аввалин тадбире гардид, ки иштирокдорони асосии он соҳибкорон, саноатчиён, кормандони соҳаи кишоварзӣ, банкирҳо, намояндагони ҳукумат гардиданд, ки ба рушди муносибатҳои дуҷонибаву серҷонибави савдову иқтисодиёт байни мамлакатҳои минтақа фаъолона таъсир мерасонанд. Мо дар ин бобат амиқан эътимод дорем, ки дар рафти кори анҷуман ба вуҷуд омадани равобити кордонона баҳри рушди ҳамкории иқтисодии минтақавӣ дар асоси равобити бевоситаи истеҳсолӣ, аз он ҷумла дар соҳаи соҳибкории хурду миёна мусоидат мекунад.

Дар бизнес-анҷуман иштирок намудани сарварони Бонки таҷдид ва тараққиёти Аврупо, Бонки тараққиёти Осиё аз пайваста афзудани майлу шавқи ҷомеаи ҷаҳонӣ нисбати рушди минбаъдаи ҳамкории иқтисодӣ дар Осиёи Марказӣ, саъю кӯшиши бонкҳои калони байналхалқии сармоягузорӣ барои расондани ҷонибдории доманадори молиявӣ ба равандҳои мазкур гувоҳӣ медиҳад.

Иштирокдорони бизнес-анҷуман ҳамдигарфаҳмии пурра ҳосил карданд ва тавсияҳои ризомандгардидаро оид ба амалӣ гардондани тадбирҳои мушаххас дар соҳаҳои такмил додани заминаи қонунбарориву меъёрии ҳамкории минтақавӣ, ба рӯи об баровардани лоиҳаҳои муштараки сармоягузорӣ, такмил додани инфрасохтори нақлиётӣ ва амиқ гардондани равобит дар сохторҳои байналхалқӣ таҳия намуданд.

Мо ба роҳбарияти Ҷумҳурияти Ӯзбекистон ва сокинони Тошканд барои меҳмоннавозиашон ва ташкили хуби аввалин бизнес-анҷуман миннатдории самимонаи худро баён месозанд.

Мо дар ин бобат мӯътамад ҳастам, ки бизнес-анҷумани Осиёи Марказӣ ҷиҳати доимӣ пайдо мекунад ва барои амиқ гардидани ҳамкории ба ҳамдигар муфиди тиҷоративу иқтисодӣ ҳиссаи сазоворона мегузорад, ки гарави рушди бомуваффақияти мамлакатҳои минтақа ва фароҳам овардани шароит барои пешрафт ва бахту саодати халқҳоямон мебошад.

Иштирокдорон ва меҳмонони бизнес-анҷумани Осиёи Марказӣ.

шаҳри Тошканд, 28 ноябри соли 2002..

Санъаткорон алҳол меҳмони меҳнаткашони деҳот буда, онҳоро бо дастовардҳои меҳнатиашон муборакбод менамоянд.

Дар сурат: Шаҳнозабону дар хизмати меҳнаткашони ноҳияи Мирзочӯли вилояти Ҷиззах.

Аксбардор: Раҳимшоҳи Шарифзода.

Рӯзнома бояд хонданбоб бошад

(Мусоҳиба)

Дар тӯли дувоздаҳ соли кориам дар рӯзномаи «Овози тоҷик» бо бисёр одамони касбу кори гуногун шинос шудам. Бо бисёр он шиносҳо бо гузашти айём ноаён риштаи дӯстӣ пайдо кардам. Яке аз чунин дӯстони ҳамдилу ҳамфикрам Бахшулло Асадов мебошад. Бахшулло корманди савдост. Ӯ марди хирадманду бофарҳангест. Аз таърих, ҷуғрофия, адабиёти классикиамон ва ҷаҳон огоҳ аст. Аз ҳама муҳимаш, ӯ марди худогоҳ. Солҳои зиёд аст, ки ба рӯзномаи «Овози тоҷик» обуна. Ҳар боре ки бо ӯ рӯ ба рӯ гардам, дар бораи ҳусну қубҳи ин ё он мақола, шеър ва ҳикояҳое ки дар рӯзнома дарҷ мегардад, баҳс мекунад.

Ҳар як гуфтаҳои хешро бо далелу санадҳои боварибахш исбот менамояд ва дар навбати худ роҳҳои ислоҳи онро беғаразона нишон медиҳад. Ба қарибӣ мо ба идораи Бахшулло Асадов, ки феълан раиси маркази савдои «Файз»-и ноҳияи Узунро дар ӯҳда дорад, ташриф овардем.

Пас аз ин сӯҳбат ба хулосае омадам, ки аксар эродҳои Бахшулло Асадов оиди кори рӯзнома беғаразона, дилсӯзона буда, барои рафъи камбудиҳо дархӯрд асту халос. Аз ин хотир ҷоиз донистем, ки ин мусоҳибаро манзури хонандагон гардонем.

—Ман аз соли 1983 инҷониб рӯзномаи «Ҳақиқати Ӯзбекистон» ҳоло бо номи «Овози тоҷик» дарҷ мегардад, мутолиа мекунам. Ҳар як шумораи онро бесаброна интизор мешудам ва ҳамаи саҳифаҳои онро пурра мехондам. Солҳои донишҷӯиям дар Донишгоҳи савдои шаҳри Самарқанд пайваста, ин рӯзномаро мехондам,—мегӯяд суханашро идома дода Бахшулло Асадов. Он солҳо шеърҳои шоирон Лоиқ Шералӣ, Мӯъмин Қаноат, Ҷонибек, Паймон, Абдулло Раҳмон, Абдулло Субҳон, Сулаймони Хӯҷаназарро, ки дар саҳифаҳои рӯзнома дарҷ мешуд, бо завқ мехондам. Баъдтар тавассути ин рӯзнома донистам, ки дар воҳаи Сурхон ба мисоли Сулаймон Хӯҷаназар, Абдулло Раҳмон, Чоршанбеи Деҳнавӣ, Холбой Ҷалил, Муҳаммадҷон Раҷабов барин эҷодкорони болаёқат кору эҷод мекардаанд.

Рӯзномаи «Овози тоҷик» ягона рӯзномаест, ки дар ҷумҳурияти мо ба забони модариамон дарҷ мегардад. Бояд ин рӯзнома ҳам барои кишоварз, ҳам барои дигар табақаи одамон баробар хизмат расонад. Ба ҳамагон маълум аст, ки муштариёни зиёди рӯзнома, омӯзгоронанд. Аз ин лиҳоз бояд рӯзнома дар ҳар шумораи худ мақолаҳои илмӣ, методиро барои мактабиён дарҷ намояд. Хеле хуб мешуд рӯзнома дар бораи ҳаёт ва фаъолияти одамони машҳури ба монанди Шоислом Шомуҳамедов, Наҷмиддин Комилов, Ботурхон Валихӯҷаев, Саъдулло Кароматов, Холиқ Мирзозода ва дигар устодони донишгоҳи Давлатии Самарқанд, Тошканд, Бухоро очерку лавҳаҳо дарҷ намояд.

Солҳои охир устод Мӯҳсин Умарзода як қатор мақолаҳои илмӣ, таърихӣ чоп карданд. Агар рӯзнома чакидаҳои қалами ин марди хирадмандро бештар дарҷ намояд аз аҳамият холӣ набуд. Хеле, хуб мешуд агар рӯзнома аз ҳаёт ва фаъолияти шоирони аҳли тасаввуф ва намунаҳои эҷодиёти онҳо пешкаш намояд.

Чанд сол қабл аз ин рӯзнома дар бораи сайри таърихии шаҳру навоҳӣ, обидаҳо мақолаҳо дарҷ намуда буд, солҳои охир аз он нишоне нест. Дар ин мавзӯъ олимон, муаррихон, забоншиносонро ба ҳамкорӣ бояд даъват намуд. Дар бораи муҳити адабии ҳавзаҳои Хоразм, Қӯқонд ва махсусан дар бораи шоирони он давра Амир Умархон, Нодира, Муқимӣ маводҳои хонданибоб дарҷ карда мешуд, хуб мегардид.

Солҳои салтанати шӯравӣ як қатор шоирону олимон ба монанди Фитрат, Авлонӣ, Чӯлпон қурбони дасисабозон шуданд. Дар ин мавзӯъ силсилаи материалҳо дарҷ мешуд, ба гумонам нуран аъло нур мебуд. Дар ҳар диёр фарзандони некном ҳастанд, ки дар байни халқ обрӯ ва нуфузи зиёд доранд. Хеле хуб мешуд кормандони рӯзнома дар бораи кору бори ин одамон очеркҳои тарҷумаҳолӣ дарҷ намоянд. Эродҳои банда асосан дар он аст, ки хабарҳои бисёри расмӣ, барномаи телевизионро дарҷ набояд кард. Ҳоло дар ҷумҳурии мо рӯзномаҳое хеле зиёданд, чӣ ҳоҷат аз чопи барномаҳои радиову телевизион? Агар кормандони эҷодии рӯзнома аз ин эродҳои банда наранҷида, аз паи ислоҳи кор мешаванд, ба гумонам рӯзномаи «Овози тоҷик» боз ҳам хонданибоб мешуд ва обрӯву нуфузи он дар байни хонандагон дучанд мешуд.

Мусоҳиб:
Нуралии РАҶАБ,
паёмнигори «Овози тоҷик» дар вилояти Сурхондарё.

Аз идора: дар ин сӯҳбат мавзӯъҳои муҳим ба миён гузошта шудаанду аксари онҳо баҳсталабанд. Аз ин рӯ ба шумоён, муштариёни азиз, муроҷиат карда, хоҳиш мекунем, ки дар ин бобат фикру мулоҳизаҳои хешро баён созед. Чунки «як гул баҳор нест» мегӯяд халқи доноямон.

Фақат ҳаминро хотиррасон мекунем, ки «Овози тоҷик» рӯзномаи иҷтимоиву сиёсии ҷумҳурият буда, нашрияи Олий Маҷлис ва Девони Вазирони Ӯзбекистон аст, сиёсати дохиливу берунаи ҳукумат, Президентро тарғибу ташвиқ менамояд. Ба тамоми соҳаҳои хоҷагии халқи ҷумҳурият, навгониҳои олам дахл мекунад. Тарағибгари дӯстии халқҳост. Вазифаи асосии худро дар тарғибу ташвиқи сиёсати ҳукумати мамлакат дар байни тоҷикон ва тоҷикзабонони ӯзбекистонӣ медонад.

Дуруст аст, ки рӯзнома аз камбудиву хатоҳо орӣ нест ва ҳаракат мекунем, ки онҳо тезтар бартараф гарданд. Вале як далел моро азоб медиҳад. Чаро мардуми мо ба рӯзномаи худ обуна намешаванд ва нашрияи яккаву ягонаи ҷумҳуриро ба забони тоҷикӣ ҳаматарафа ҷонибдорӣ намекунанд? Шояд ба онҳо гапу калочаи баъзеҳо таъсир расонда бошад, ки тарҳи рӯзномаро надида, аз ғайбаш баҳо медиҳанд.

Дар ин бобат мунтазири фикру мулоҳизаҳои шумоён ҳастем, муштариёни азиз.

Вохӯрии фаромӯшнопазир

Мо, хонандагони рӯзнома, мақолаи пурмазмуни устоди Донишгоҳи давлатии Самарқанд ба номи Алишери Навоӣ Ҷумъақул Ҳамроев «Муҳити шеър» («Овози тоҷик», 4.09.с.2002-ро бо марок хонда, таассуроти нағз гирифтем. Навиштаҷоти номзади илми филология, доцент Ҷ. Ҳамроев ба фаъолияти шоирии шоири халқии Тоҷикистон, дорандаи Ҷоизаи давлатии Тоҷикистон ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакӣ Мӯъмин Қаноат бахшида шудааст.

Дар ҳақиқат устод Мӯъмин Қаноат дар инкишофи назми адабиёти муосири тоҷик нақши муҳим бозидааст. Шоир аз шеърҳои мазмундор ба достоннависӣ гузашт, ба шоири достонсаро табдил ёфт.

Шеърҳо, махсусан достоҳои ӯ «Мавҷҳои Днепр», «Достони оташ», «Сурӯши Сталинград», «Исми ман—Тоҷикистон», «Гавҳари Сино» ҳанӯз дар солҳои ҳукмронии собиқ иттифоқ, дар даври карахтию рукуд асарҳои дӯстдоштаи хонандагони сершумор ҳисоб меёфтанд. Шоир соҳиби обрӯи баланд, мукофотҳо, узви кумитаҳою созмонҳо буд. Барои он асарҳо вай ба таърифҳо ва баҳоҳои муносиби мунаққидон сазовор гашт.

Китобҳои Мӯъмин Қаноат ба забонҳои гуногуни ҷаҳон тарҷума шуданд. Ҳоло ҳам онҳо хеле аҳамиятноканд.

Адиби маъруф на фақат бо шоирӣ машғул буд, балки дар корҳои давлатию ҷамъиятӣ фаъолона иштирок мекард. Баъди устод Мирзо Турсунзода ба Иттиҳодияи нависандагони Тоҷикистон якчандсол роҳбарӣ кард. Ба афзоиши қувваҳои нави адабӣ ҳиссаи калон гузошт.

Мо бори аввал бо Шоири халқии Тоҷикистон Мӯъмин Қаноат соли 1980 дар ҷашни 70—солагии шоир—сарояндаи баҳор ва бахт Ҳамид Олимҷон вохӯрдаем. Устод Мӯъмин Қаноат ба ин тадбири бошукӯҳ бо ҳамроҳии Нависандаи халқии Тоҷикистон Фотеҳ Ниёзӣ (1914—1992) ба Самарқанд омада буд. Устод Ф. Ниёзӣ дар тадбири ботантана доир ба рӯзгори Ҳамид Олимҷон ва дӯстии ҳамкораш бо ӯ маърӯзаи доманадор кард. Шоири маъруфи ӯзбек Ҳамид Олимҷон (1909—1944) дар умри кӯтоҳмуддати худ, дар солҳои вазнин ҳамчун шоири баркамол эҷод карда, шеъру достонҳои манзури хонандагон офаридааст. Маърӯза ҳамон замон дар рӯзномаи «Ҳақиқати Ӯзбекистон» («Овози тоҷик»-и ҳозира) чоп шуд. Мо муфассал бо он шинос шуда, маълумоти саҳеҳ гирифтем.

Мо, ҳаводорони адабиёт, дар фойэи Театри опера ва балети Самарқанд ба номи Ҳамид Олимҷон ҳангоми танаффус бо устодон Ф. Ниёзӣ, М. Қаноат ва адиби самарқандӣ Нор Остонзода вохӯрда, аз сӯҳбати онҳо баҳраманд шудем. Донишҷӯе ба Ф. Ниёзӣ вақте ки китоби соли 1949 чопшудаи ӯро ба дастхатнависонӣ пешкаш кард, муаллиф хеле болид ва бо донишҷӯи китобдӯст дуру дароз ва самимӣ ҳамсӯҳбат шуд. Ин китоби зиёда аз сӣ сол маҳфуз дошта шуда қисми якуми романи «Вафо»-и устод Ф.Ниёзӣ буд.

Аз мақолаи номзади илми филология, дотсент Ҷумъақул Ҳамроев хабар ёфтем, ки шоири машҳури тоҷик М. Қаноат 70-сола шудааст, мо, тоҷикони ӯзбекистонӣ, соҳибҷашнро бо ин синни муборак самимона табрик мегӯем, ба ӯ аз офаридгор саломатии мустаҳкам, умри дароз ва эҷодиёти пурбаракат металабем. Умед дорем, ашъори устод М. Қаноат боз ҳаводорони зиёд пайдо мекунад.

Замон дигар гашт. Давлати соҳибистиқлоли мо ниятҳои нек дорад, ки онҳо таҳким бахшидани алоқаҳои фарҳангӣ ва ҳунарии халқҳои Осиёи Марказӣ мебошад. Он рӯзҳо дур нестанд, ки мо ба дидори шоирон, нависандагон, олимон ва аҳли ҳунари тоҷик, аз он ҷумла устод Мӯъмин Қаноат хоҳем расид.

Ш.МИРЗОЕВ.

Аҳли маҳаллаи «8 март»-и ноҳияи Сиёби шаҳри Самарқанд дар бобати амалӣ гардондани вазифаҳои бузурге, ки дар назди мақомоти худидораи шаҳрвандон гузошта шудаанд, намунаи ибрат зоҳир мекунанд.

Дар сурат: фаъолони маҳалла ҳини муҳокимаи масъалаи навбатӣ.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

«Воқеаи санаи тисъа ва самонин ва тисъумиатин ва алфин»[1]

Расулзода Назруллоҳ—зодаи кӯҳистони Нуратост. «Зодаи деҳам валекин шаҳриёрӣ мекунам»—омадааст дар шеъри шоири хушбаёне... Назруллоҳ низ дар солҳои мухталифи ҳаёти баъд аз донишҷӯӣ бо тақозои тақдир, бо амри Ватану хоҳиши дил ба чанд кишвари Шарқ: Эрону Ироқ, Либияву дигар мамолики дуру наздик гоҳо сафари хидматӣ ва гоҳо низ маъмурияти илмӣ-иҷодӣ анҷом додааст. Номзади улуми филология. Ҳоло дар риштаи таърихи илми тиб дар кишвари Мовароуннаҳру Хуросон корҳои пажӯҳишиву тадқиқотиро идома медиҳад. Ӯ ба қарибӣ китоби таассуроту хотираҳояшро аз сафарҳои ба кишварҳои арабизабону форсизабон кардааш якҷо бо мақолоти илмӣ-адабӣ ва тарҷумаҳои адабӣ-бадеӣ, инчунин чанд ҳикоёту тамсил таҳти номи «Лоҷуварде чанд андар дили харсанг» омода ба чоп гардонид. Ҳоло порчаеро аз як боби ҳамин китоб хидмати рӯзномахонон мегузорем.

Масоҳати ин кишвари африқоӣ (яъне, Ҷамоҳирияти Арабии Либиё) ба 1 милюну 760 ҳазор килуметри мураббаъ ва аҳолиаш ба 3 милюну 600 ҳазор болиғ будааст. Иқлимаш ҳора (тропикӣ) ва нимҳорра (субтропикӣ) буда манотиқи наздисоҳилӣ аз ҳавои нисбатан мӯътадил ва гарм, аммо мантиқи биёбонӣ ва ҷануб, ки навад дар сади ҳудуди кишварро ташкил медодаанд, аз ҳавои тафсон ва хушк «бархурдор» будааст. Қисмати соҳилӣ, яъне шимолии кишварро обҳои Баҳри Миёназмин (ё худ, дар форсӣ Дарёи Медитарона), ки арабҳо «Ал-баҳру-л Абязу-л Мутавассит» меномандаш хокшӯӣ мекунад. «Либия» зоҳиран юнонист ва маънои «Сарзамини назди соҳили баҳр»-ро дорад. Аҳолиаш ба истиснои хориҷиён сад дар сад аз арабҳо ва қабоили баробар ташкил ёфтааст ва ҳамагӣ исломро парастиш мекунанд. Дар яке аз рӯзҳои моҳи сентябр, ки либиҳо ба шарафи инқилобе, ки таҳти раҳбарии мулозим (лейтенант) Муаммар Қаддофии ҷавон ба пирӯзӣ расид (дар соли 1962) ва аз ин лиҳоз **«шаҳру фотеҳ» (яъне ... моҳи нусратбахш»** меномандаш, баъди вақти кории маъмулӣ пеши дӯстам Алӣ раҳсипор гардидам. Алӣ маҷистри (яъне аспиранти) факултаи иҷтимоиёт (сотсиология) дар Донишгоҳи шаҳри Банғозӣ ва дар айни замон дар китобхонаи он Донишгоҳ китобдорӣ ҳам мекард. Тибқи ваъда, ӯ баъди бо як финҷон қаҳва адои меҳмондорӣ кардан он китоби матлубро дар ихтиёрам гузошт. «Кашфу-л-лисом ъан рубоиёти-л-Хайём» ном дошт он китоб ва ба қалами аллома Абӯ Наср Мубашшир Ат-Тирозӣ Ал-Ҳусайнӣ мансуб буд.

Воқеан Алӣ дӯстдори фарҳанги форсӣ буд ва зимни сӯҳбат сухан аз он дар миён меовард. Ӯ гуфт:

—Нахуст форсҳо «Калила ва Димна»-ро аз ҳиндӣ ба форсӣ тарҷума карданд ва боз он шахсе ки достонро аз форсӣ ба арабӣ баргардонд—Ибни Муқаффаъ низ форс буд, ки арабиро аз форсӣ беҳтар медонист... Суханро дар ин ҷо мавқуф гузошта бармегардам дар асли мавзӯъ ва он ин аст:

«Кашфу-л-лисом...»

«Лисом» дар луғат «парда», «лиҳоф», «ниқоб», «рӯкаш», «рӯпӯш» ва кашф» ба маънии «боз кардан», «кушодан», «дарёфтан», «пай бурдан», «донистан», «бардоштан» бувад. Ба ин тартиб «Кашфу-л-лисом ъан рубоиёти-л-Хайём» ба ду маънӣ талаққӣ мешавад: яъне «Парда аз рӯи рубоиёти Хайём бардоштан» ва дуввум «Дарёфти маонӣ аз рубоиёти Хайём, ки паси парда нуҳуфтаанд...» Зоҳиран, аллома низ аз чунин номгузории мармуз қасди онро дошт, то хонанда мутаваҷҷеҳи ҳам ину ҳам он шавад, яъне ҳам «парда» «бидарронад» ва ҳам «ҷавҳар»-и рубоӣ «бирабояд».

Хайёмшинос Мубашшир ат-Тирозӣ зимни ин таҳқиқоти хеш аз роҳи овардани намунаҳое чанд аз рубоиёти шуарои форсу турку араб, ки дар тақлиди Хайём сурудаанд, гоҳо бо зикри ном ва гоҳо бидуни зикри ному тахаллуси эшон, аз қабили «шоире аз шуарои форс», ё «шоире аз шуарои муосири Туркия» рубоии мавриди баҳсро дар миён мегузорад, то хонандаро ба дарёфти маонӣ ва рӯи ҳам рафта бо рангорангии афкори фалсафии ин ё он шоир савқ бидиҳад. Ҳини таҳлили рубоии мавриди назар ва муқоясаи он бо рубоии Умари Хайём пажӯҳишгар бо овардани як ибораи ҳикматомез ё зарбулмасале ба арабӣ парда аз рӯи он рубоиёт мебардорад. Ба гунаи мисол, порчае аз пажӯҳишнома оварда мешавад:

«...Ва мин ҳаулои-л мухтиъин шоирун миа шуарои Туркия ал-муъосирин: ҳайсу якулу: (ва аз тоифаи шоирони хатокор (иштибоҳзада) шоире аз шуарои муосири Туркия тавре ки мегӯяд:)

Арбоби камола нукс бӯлмак мушкил
Сахрои таассубда юрулмак мушкил
Хайёма таърруз этмак осон, аммо
Хайём каби суханвор улмак мушкил.

●●●

Аз нуқси худ арбоби фазоил зор аст
Бо ин ҳама айбҷӯишон бисёр аст
Ирод ба Хайём гар осон бошад
Хайём шудан лек басе душвор аст.

●●●

Хайём к-аз-ӯ дину хирад безор аст
Дар дидаи ақл хору бемиқдор аст
Бар сифла бузург гуфтан осон бошад
Исботи сухан лек басе душвор аст.

«Ли-кулли мубаттилун маҳқун»

Рубоии аввала зоҳиран тарҷумаи туркии рубоии дуввумист ва рубоии саввум метавон гуфт, ки ҷиҳати тақвияти маънoии ду рубоии боло оварда шудааст. Мазмуни рубоии аввала ба ин гуна аст:- Арбоби камолро (соҳибназаронро) мушкил бувад агар нуқсе дар назароташон падид омада бошад, (аз ин лиҳоз) гаштугузори онон дар саҳрои таассуб низ мушкил бувад, метавон ба дунёи Хайём таарруз намуд, яъне ворид шуд, аммо мисли Хайём суханвар шудан нашояд, чун ин амр басо мушкил аст, яъне амрест ношуданӣ.

Ва шарҳи рубоии дуввум ба ин гуна бошад:

Аз он нуқсе ки арбоби фозил (фазилатпешагон) доранд, онҳо хору зоранд, бо вуҷуди ин хориву зориҳо аз сабабе ки худашон фазилатпешаанд, аз дигарон бисёру фаровон айбҷӯӣ низ мекунанд. Ҳарчанд ба Хайём ирод гирифтан осон аст (ин ҷо ду маънӣ ниҳон аст, яке ин ки худи Хайём ба дигарон ирод мегирад ва он иродҳо барои Хайём бо осонӣ меанҷоманд ва маънии дуввум ин аст, ки дигарон ба эҷоди Хайём сабукмағзона ирод мегиранд) аммо Хайёмвор сухан гуфтан басе душвор аст.

Ва аммо дар рубоии саввум қонуни фалсафии инкори инкор ниҳон аст, таваҷҷӯҳ кунед:

Чунин ба назар мерасад, ки гӯё Хайём аз дину хирад безор шуда бошад. Аммо ин ҷо низ «саҳли мумтанеъ» кори худро кардааст: дину хирад аз Хайём безор шудаанд?! Чаро? Ба ин савол метавон қотеъона посух дод, ки Хайём шахси оддӣ ва соддалавҳе набуд, балки масоили дину хирадро он қадр аз бар намуда будааст, то ҷое дигар аз он масоил сухан дар миён овардан ё лаб ба сухан кушодан коре будааст зиёдатӣ ва аз ин лиҳоз дар «дидаи ақл» (ин ҷо «дидаи ақл» мансубият ба кадом шахсе надорад, балки ба сурати умум чун худи Хайём ҷузъе аз «дидаи ақл» будааст, бинобар ин ба он «дида» ҳамсон гаштаву дар оқибат «хору бемиқдор» гаштааст) зору нотавон арзи ҳастӣ менамояд. Байти сонии ин рубоӣ дар назари аввал мазмуни байни аввалро «рад» мекунад вале дар асл бар тақвияти байти болоӣ афзудааст: сифларо (сабукмағзху пастфитратро) бузург гуфтан (яъне, хитобан ба ноҷинс «ту бузургӣ!» гуфтан) корест осон, дар сурате ки он сухани гуфташуда исбот талаб менамояд, чунин исбот басо душвор аст. Назари дуввум ба сӯи ин байт моро водор мекунад ба натиҷагирии дигаре дар тафовут аз назари аввал бирасем: одами сифларо (кӯтоҳбину тангназарро) сухани бикру олӣ гуфтан хеле осон менамояд (яъне, одами сифла гумон мекунад, ки ӯ ҳам метавонад дар радифи бузургон сухани волое бигӯяд) дар ҳоле ки чунин даъво исбот металабад ва чунин исбот насиби шахси кӯтоҳназар намегардад. Дар поёни он рубоиҳо овардани ибораи «ликулли мубаттилун маҳқун» маънои «ҳар ботилкунандаро несткунандае бошад» ё худ «ҳар барбоддиҳандаро маҳвкунандае ҳаст»-ро дорад. Ин бад-он маънист, ки тавре дар байтҳои дуввуми рубоиҳо омадааст:«таъарруз ба Хайём кардан осон, аммо чун Хайём суханвар будан мушкил», «ба иҷоди Хайём ирод гирифтан осон, аммо Хайём шудан душвор», «тангназарро иддаои суханварӣ кардан осон, исботи чунин сухан, яъне аз ӯҳдаи сухани воло гуфтан баромадан амрест маҳол»... пас маълум мешавад «сифларо бузург гуфтан» ботилкунандаи сухани ҳақ аст: «яъне, сифларо набояд бузург хонд», модоме ки сифларо бузург гуфтед, пас исбот кунед. «Исбот ин ҳамоно несткунанда ё маҳвкунандаи «он сухан» аст.

Аз ҳамон давроне, ки Хайём рубоӣ месуруд ва то кунин шуарои зиёде гоҳо дар тақлид ба ӯ, гоҳо тавассути тарҷумаи рубоиҳои шоир ва гоҳо низ дар ҳамон вазну оҳангу мазмун ба форсӣ, туркӣ ва арабӣ рубоӣ сурудаанд. Умари Хайёмро беҳуда «Ҳаким Умари Хайём» нагуфтаанд, зеро ӯ «сари саракӣ» («сарсарӣ» низ мегӯянд, яъне дар сари роҳ, роҳравон сохтани шеър тавассути ҳар чизе ки ба даҳон омад, ба шеър андохтан) шеъре нагуфтааст, балки дурри суханро бар оинаи дил дида ва дар тарозуи ақл баркашида бо лафзи маонӣ омезиш додааст. Ногуфта намонад, ки Хайёмро ба ду навъ арзёбӣ мекунанд. Гурӯҳе аз пажӯҳишгарон (хоссатан арабҳо) ӯро ба қатори «шуарои моҷин» даровардаанд. «Моҷин» дар луғат ба маънои «фосиқ, беор, бешарм» аст. Шоирони «моҷин» дар бораи «нисо ва хамр», яъне зану май зиёд шеъру мадҳия сурудаанд. Гурӯҳи дигари муҳаққиқони хайёмшинос «ҳаким, шайх» будани шоирро эътироф кардаанд. Дар ҳар сурат Мубашшир ат-Тирозӣ хоҳони он аст, ки Хайёмро чун файласуф бипазиранд. Муҳаққиқ чанд рубоӣ аз Хайём ва рубоиҳои ҷавобияро аз «ал-устоз Ризо Сиддиқӣ ан-Нахҷавонӣ» оварда сипас тарҷума ва шарҳи онро ба арабӣ тақдими алоқамандони Хайём намудааст.

Ал-Хайём:

З-он май, ки ҳаёти ҷовидонист, бихӯр,
Сармояи лаззати ҷавонист, бихӯр
Сӯзанда чу оташ аст, лекин ғамро
Созанда ту оби зиндагонист, бихӯр.

Ан-Нахҷавонӣ:

Май офати даври зиндагонист, махӯр
Сармояи ибтилои ҷонист, махӯр
Созанда чу об аст, вале чун оташ
Сӯзандаи хирмани ҷавонист, махӯр.

Ло ташрабу-л хамра!

Фаиннаҳу офату давра-е ҳаёти
Ва моддату-л ибтилои-р-руҳи
Соиғу мисла-л мои (ҳайсу юшрабу би-с-су ҳулати)
Ва лакиннаҳу ка-н-нори яхраку маҳсула-ш-шабоби.

Ал-Хайём:

Умрат то кай ба худпарастӣ гузарад,
Ё дар ғами нестиву ҳастӣ гузарад.
Май хӯр, ки чунин умр ки ғам дар пайи ӯст,
Он беҳ, ки ба хоб, ё ба мастӣ гузарад.

Ан-Нахҷавонӣ:

Ҳар дам, ки туро зи даври ҳастӣ гузарад
Магзор, ки бо бодапарастӣ гузарад
Умре ки чу бигзарад наёяд дигар,
Ҳайфаст, ки ба хоб, ё ба мастӣ гузарад.

Аз таҳлили рубоиёти фавқ чунин бармеояд, ки назари ду шоир дар бархӯрд бо масоили зиндагонӣ мутафовит будааст. Аммо чунин чашмдошт иштибоҳангез аст. Муштарикие, ки онҳо доранд ин ҳамоно дар ғанимат шумурдани умр, беҳуда сипарӣ накардани ҳастӣ, парвое накардан ба ғамҳои ҳастиву нестӣ, шикебоӣ дар баробари машокили зиндагӣ ва ғайраву ҳоказо анҷоми мантиқии худро бармеёбад.

То имрӯз муҳаққиқону пажӯҳишгарон пайваста аз рубоиёти Хайём маънӣ меҷӯянд, шоирони гуногунзабон дар тақлид ба ӯ шеър мегӯянд, хонандагони сершумор ҳар яке ба наҳви худ онро талқин мекунанд... Қудрати ҳаётии шеър, «сеҳр»-и Хайём низ дар ҳамин аст.

Ногуфта намонад, ки рубоиёти Хайём на танҳо дар мамолики форсизабону туркигӯй, балки дар кишварҳои арабӣ низ басо интишор ёфтааст. Тавре ки ман бо чашми сар дидам, дар шаҳри Бенғозии Африқои Шимолӣ (пойтахти нахустини Ҷамоҳирияи Арабии Мардумии Либиё, пойтахти кунуниаш шаҳри Тароблус—Триполии имрӯза), дар соҳили хушманзараи Баҳри Миёназамин, дар масофаи на он қадар дур аз меҳмонхонае ки мо мустақар будем (ҳутале, ки мо мезистем «Аз-заҳфу-л-ахзар»—«Ҳамлаи сабз» ном дошт) фундуқи (меҳмонхонаи) ҳозиразамони нӯҳошёнае, ки дорои тамоми рафоҳиятҳои зиндагӣ буд, бо номи «Фундуқ Умар Хайём» қомат афрохтааст. Ҳамчунин, бону-овозхони шаҳири мисрӣ бо номи «Ум Гулсум» консарти якунимсоате дорад бо номи «Рубоиёти Умари Хайём», ки дар ду шарит (коссетнавор) ҷамъ омадааст.

Назруллоҳ РАСУЛЗОДА.

[1].Тибқи анъанаи гузаштагон сарлавҳаро ба арабӣ овардам. Ин боб ба воқеаҳои соли 1989 ихтисос дода шудааст.

Турфа олам

Рӯзи ғайриқонунӣ

Барои чӣ моҳи феврал дар бадали чор сол як маротиба 29 рӯз меояд? Ба ҳамагон маълум аст, ки мувофиқи тақвими Григорий сайёраамон атрофи Офтобро дар зарфи 365 рӯз давр зада мебарояд. Вале баъд олимон тадқиқ карданд, ки ин тавр набудааст. Чунки ҳисобу китобҳои дақиқ нишон дод, ки барои амалӣ гардидани мақсад—яъне атрофи Офтобро давр зада баромадани Замин ба сайёраамон боз шаш соати дигар лозим мешудааст. Вале шаш соатро ба чор зам кунем, дар он сурат 24 соат, яъне як рӯз ҳосил мегардад. Ҳамин тавр, баъди чор сол як бор омадани рӯзи 29 феврал бо ҳамин сабаб тавзеҳ дода мешавад.

Дар гузашта одамон ба рӯзи 29 феврал муносибати гуногун зоҳир кардаанд. Алалхусус, одамонеро бад медидаанд, ки маҳз дар ҳамин рӯз таввлид гаштаанд. Чунки онҳо танҳо баъди ҳар чор сол як бор зодрӯзи худро қайд мекарданд. Аз ин рӯ дар бисёр мамлакатҳо рӯзи 29 февралро рӯзи ғайриқонунӣ пиндоштаанд. Манбаъҳои таърихӣ собит мекунад, ки дар садаи XYII дар як қатор мамлакатҳо рӯзи 29 феврал рӯзи ғайриқонунӣ пиндошта шудааст. Аз ҳамин сабаб тоҷирон ва савдогарон маҳз дар рӯзи 29 феврал ба шартномаву аҳдномаҳои байниҳамдигарӣ имзо нагузоштаанд, мол нагирифтаанд ва ё мол нафиристодаанд. Агар ба шарте ки онҳо ба имзо расида бошанд ҳам, аз ҷониби ҳакамон ҳангоми дида баромадани парвандаҳо ғайриқонунӣ дониста, ҳуҷҷатҳо ба бойгонӣ партофта шудаанд.

Натиҷаҳои ба худ хос

Дар бораи дугоникҳои аз ҳама зиёд — даҳ кӯдак-2 писару 8 духтар, ки дар як навбат таввлид ёфтаанд, маълумотҳо дар китоби «Рекордҳои Гиннес» пайдо гардид. Воқеаи мазкур 22 апрели соли 1946 дар шаҳри Бакакейи Бразилия рух дода будааст.

13 июни соли 1971 бошад, дар беморхонаи Шоҳигарии Сиднейи Австралия Чералдина Бродрик якбора 9 фарзандро ба дунё овардааст, ки 5-тояш писар ва боқимонда духтар будаанд.

Авлиё Симеони хурд дар болои санги назди эҳроми шаҳри Онтоҳияи Сурия 45 сол наҷунбида нишастааст. Аз байн чандин аср гузаашту дар ин бобат рекорди мазкур чандин маротиба нав гардида, ҳамчун натиҷаи ба худ хос қайд гардидаанд.

Умуман дар китоби мазкур рекордҳо—натиҷаи ба худ хос дар соҳоти мухталиф қайд гардидаанд. Масалан, дугоникҳо баъди ҷудоии 69-сола ба дидори ҳамдигар расидаанду дере нагузашта ҳар ду дар як вақт ҷон додаанд. Ричард Хаффмани амрикоӣ тавассути дандонҳои худ аз ҳама бештар чизи вазнинро бардоштааст. Шаҳрванди Ҳиндустон С.Яёраамон ҳашт рӯз беист ҳарф задааст. Лерд Уодроффи калифорниягӣ дар болои як тахтачаи домино 212-тоашро тахт карда тавонистааст ва он то ҳоло натиҷаи аз ҳама баланд ба ҳисоб меравад. Чил нафар корманди полисаи Бразилия ба як мотосикл савор шуда, пойҳои худро ба замин нарасонда, ба болои ҳамдигар баромада, бетаваққуф ҳаракат карда, нағалтида як километр масофаро тай намудаанд. Ва ин қабил натиҷаҳои ба худ хос алҳол дар гӯшаи мухталифи ҷаҳон рух медиҳанд ва барои дохил шудан ба ҷилди навбатии китоби «Рекордҳои Гиннес» омода мегарданд.

Маросими ғайриоддӣ

Дар Мелбурн ғамноктарин маросими акди никоҳ ба амал омадааст, ки онро одамон то ҳол маросими ғайриоддӣ ном мебаранд. Манзараи он чунин буд: домоду арӯс дар тобут паҳлӯи ҳам ба хоби абадӣ рафта буданд. Ба ҷои онҳо волидонашон қасами вафодорӣ ёд карда, ба ангуштони сардашон ангуштарини тиллоӣ гузаронда, ба онҳо дар зиндагии баъд аз марг хушбахтӣ орзу намуданд.

Ва ин манзара касеро бетараф нагузошт, ҳамагон ашк мерехтанд. Чунки навхонадорон Дастин ва Сюзан бо ҳам дил баста, чун ҳамагон тӯяшонро дар рӯзҳои заррини тирамоҳ гузаронданӣ шуданд. Рӯзи тӯй таъин гардид. Ёру дӯстон, пайвандон рӯзи таъингашта ҳозир шуданд.

Навхонадорон мошинсавор ба маҳали таъиноти тӯй мерафтанд. Дар гардише Дастин натавонист мошинро дуруст идора кунад ва онҳо бо мошин ба дарахте бархӯрда, соати тӯяшон ба лаҳзаи видоъ мубаддал гардид.

Падари рӯҳонӣ аввал аз нигоҳ кардани фавтидагон худдорӣ кард. Волидон истодагарӣ карданд, ки никоҳ кардани ошиқон баъди марг дар ягон китоби муқаддаси насрониён манъ нашудааст ва ноҷор ӯ тамоми маросими никоҳро ба ҷо овард. Баъди он навхонадорон паҳлӯи ҳамдигар ба хок супурда шуданд.

Бисёрзанӣ меҳоҳанд

Дар Нигерия занҳо ба муқобили мардҳое, ки як зан доранд, эътироз баён карданд. Ҳазорон занҳои аз шавҳар ҷудошудаи иёлоти Замфара дар назди қароргоҳи ҳоким гирдиҳамоӣ карда, талаб намуданд, ки ин мардҳоро ба бисёрзанӣ маҷбур кунад.

Ҳоким ба чизе сарфаҳм намеравад. Чунки дар Замфара ҳам ба монанди дигар минтақаҳои Нигерия қонун дар ин бобат мавҷуд аст, ҳуқуқи бисёрзанӣ ба мардон дода шудааст. Вале ягон мард намехоҳад, ки соҳиби ду ва ё се зан бошад.

Ҳоким онро пай намебарад, ки сатҳи зиндагонии аҳолӣ паст аст, дараҷаи иқтисодӣ мусоид намебошад ва аз ин рӯ мардҳо ба гирифтани занҳо ҷуръат намекунанд. Охир онҳоро хӯрондан, пӯшондан лозим меояд...

Ҷавонмарди зӯрманду сарвари тарсончак

Боре ҳангоми задухӯрди ду гурӯҳи ғоратгари силоҳнок дар яке аз мамлакатҳои Аврупо ба китфи нафаре пораи граната ва паҳлӯи оҳанпора тире расид. Баъди ҷарроҳӣ он ҷавонмарди зӯрманд тиру оҳанпорaро якҷоя кард ва даруни қолаби тилло ҷойгир сохта, тилисме сохт, ки ҳамеша дар гарданаш овезон буд. Чанд сол сипарӣ шуд ва дар ин муддат ҳарчанд чандин маротиба «разбор» шуда бошад ҳам, ӯ аз тирхӯрӣ эмин монд. Ин тааҷҷуби аъзоёни дастаҳои мухолифро дучанд кард ва қасди аз байн бардоштани ин ҷавонро карданд. Чунки маҳз ӯ дар бобати амалӣ гардондани нақшаҳои онҳо бештар монеъ мегардид.

Боре ин ҷавонро ҳангоми бозгашт тирборон карданд. Тири мухолифин ба ҳадаф намерасид. Дар охир ба муқобили ӯ минаро истифода бурданд. Таркиши сахт ӯро аз пой афтонд. Ҳарифон пиндоштанд, ки ӯ нобуд гардидааст ва гурехта рафтанд. Лекин ҷавон зинда монд. Маълум гардид, ки тилисм ва пораи оҳани даруни он синаи ӯро сипар шуда будааст. Баъди он ҷавон тумори худро таъмир карда, болои онро бо қабати ғафстари тилло рӯкаш карда, бо сангҳои қиматбаҳо ороиш дода, аз он ҷудо намешуд. Ва то дараҷаи сарвари даста расид.

Ҳикоя мекунанд, ки ана ҳамин сарвари нотарс айёми пирӣ ба даҳ нафар зердастонаш монеъ гардидааст, ки ба вай сӯзандору гузаронанд. Маълум шудааст, ки ана ҳамин сарвар бо ҳамин қадар саргузаштҳои хунинаш аз сӯзани духтур метарсидааст. Ва ӯ то дами марг ҳам ба сӯзан задан рухсат надодааст.

ЖЖЖ

Дар компутерхонаи мактаби рақами 21-уми шаҳри Самарқанд.

Аксбардор: Владимир ПОРТНОВ.

ЖЖЖ

ЖЖЖ

Чинорҳо гувоҳи таърихианд.

Аксбардор: Р.ШАГАЕВ (ӮзА).

ЖЖЖ

Ярмаркаи савдо

Дар шаҳри Ангрен ярмаркаи савдои озуқаворӣ, ғайриозуқа ва маҳсулоти саноатии молофарандагони вилояти Тошканд ба амал омад. Дар он 400 номгӯй маҳсулоти истеъмоли халқ пешкаш гардид, ки 99 корхона ва тадбиргарони хусусии шаҳру навоҳии вилоят истеҳсол мекунанд. 48 шартнома ба андозаи беш аз 128 миллион сӯм ба имзо расид.

Ҳунарнамоии «Суғдиёна»

Дар доираи ҷашнвораи сеюми байналхалқии театрҳои ҷавонон, рақсу суруди «Хумо» дар Консерваторияи давлатии Ӯзбекистон ҳунарнамоии дастаи камерии асбобҳои миллии ӯзбекистонии «Суғдиёна» ба амал омад ва он ба даҳсолагии фаъолияти дастаи мазкур бахшида шуд. Бояд тазаккур дод, ки асоси фаъолияти дастаи мазкурро усулиятҳои мазкур, аз қабили эҳёву нигоҳ доштани анъаноти қадимаи иҷрогарии ниёконамон ва мувофиқ кардани онҳо ба шароити кунунӣ, наздик гардондани фарҳанги Шарқу Ғарб, ошно гардондани шунавандагони дигар мамлакатҳо бо сершаклии асбобҳои миллии мусиқии ӯзбек ташкил медиҳад.

(ӮзА).

Конфронси минтақавӣ

Чанде пеш дар Душанбе конфронси воситаҳои ахбори оммавии «Интегратсияи иқтисодии мамлакатҳои Осиёи Марказӣ: имкониятҳо ва монеаҳо» кори худро анҷом дод. Мавзӯи асосии он хоҷагии қишлоқ дар мамлакатҳои Осиёи Марказӣ:интегратсия ва дезинтегратсия буд.

Дар кори конфронс ба ғайр аз намояндагони воситаҳои ахбори оммавӣ инчунин иқтисодчиён, сиёсатмадорон, таҳлилчиёну экспертҳо аз Қазоқистон, Қирғизистон ва Тоҷикистон ҳузур доштанд. Дар рафти он масъалаҳои қоидаю тарифҳои гумрукӣ, неруи транзитӣ ва энергетикии хоҷагии қишлоқ аз тарафи мутахассисон ва журналистон муҳокима гардид.

Тавре ки маълум аст, хоҷагии қишлоқ аз қадим соҳаи муҳими иқтисодиёти ҳамаи мамлакатҳои Осиёи Марказӣ ба ҳисоб меравад. Шароити табиӣ ва иқлимии ин ҷумҳуриятҳо имконият медиҳанд, ки тамоми зироатҳои хоҷагии қишлоқ: пахта, ғалладона, меваю сабзавот рӯёнда шавад. Аз рӯи маълумоти директори Институти илмӣ-тадқиқотии иқтисодиёти аграрӣ ва азнавкоркунии саноати Қирғизистон Эмил Асимбеков 70 фоизи ҳудуди Осиёи Марказӣ ба кишти зироати хоҷагии қишлоқ мувофиқ меояд. 15 фоизи онро заминҳои лалмӣ, 24 фоизашро заминҳои обёришаванда, тақрибан 200 миллион гектарро чарогоҳҳо ташкил медиҳанд.

Солҳои ҳукмронии шӯроҳо аз ин захираҳо бераҳмона истифода бурда шуд. Ҳатто чунин тақсимоте ҳам амал мекард:Ӯзбекистон,Тоҷикистон ба пахта, Туркманистон-пахта ва қарокӯл, Қазоқистон-ғалла, пашм, гӯшт, Қирғизистон--пашм, гӯшт, тамоку ва пахта «ихтисосонида» шуда буд.

Баъди соли 1991, баъди пароканда гаштани Иттиҳоди Шӯравӣ вазъият тамоман дигар гашт. Дар ҷумҳуриятҳои Осиёи Марказӣ дар хоҷагии қишлоқ дигаргуниҳои ҷиддӣ рух доданд. Ҳар як ҷумҳурият барои ҳаллу фасли таъмини хӯроквории худ пардохт. Алҳол аз иқтисоди марказӣ-планӣ ба иқтисодиёти бозаргонӣ гузаштан ҷараёни асосии заминавӣ ба ҳисоб меравад.

Акнун дар давлатҳои Осиёи Марказӣ шаклҳои амволдории шахсӣ, оилавӣ, иттиҳодӣ, кооперативӣ, саҳҳомӣ ва давлатӣ торафт паҳн мегардад.

Р.ШУКУРОВ.

Овози тоҷик

МУАССИСЛАР:
Ӯзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва Ӯзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тожик тилида нашр этилади.

Сармуҳаррир Эсон Турдиқулов.

Рӯзнома ҳафтае ду маротиба: рӯзҳои чоршанбе ва шанбе чоп мешавад.

Рӯзнома дар компутерхонаи идора чинда, саҳифабанд гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи чопи ду интервалӣ ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рӯзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рӯзнома дар Кумитаи давлатии матбуоти Ӯзбекистон номнавис гардидааст.
Тартиби номнависшуда № 16. Г - 1140
Теъдоди чоп 3000.

Ҳисоби сурати мо дар бонк:
Ҳ/С 20212000800101767001,
МФО 00423. Шӯъбаи Меҳнати ЖСБ дар шаҳри Тошканд.

Муҳаррири навбатдор: Б.ТӮЙНАЗАРОВ.
Мусаҳҳеҳон: ДОДОБОЕВА М.
ФАЁЗОВА Т.
Саҳифабанд: Х. ТӮХТАЕВА.

Нишонии мо:
700047 ш.Тошканд, кӯчаи Матбуотчилар, 32.
Телефонҳо: қабулгоҳ 133 - 82 - 83;
шӯъбаи мактубҳо ва корҳои оммавӣ 136 - 57 - 28.

Индекси обуна 170.

Матбааи табъу нашри Ширкати саҳҳомии «Шарқ», нишонии корхона: кӯчаи Буюк Турон, хонаи 41.